

Sorsdöntő hajnali ülés a francia képviselőházban

A késő hajnali órákig nem dönt el: marad-e, vagy bukik a háborús Daladier-kormány? --- Izgalmas tömeg-megmozdulások a kamara épülete előtt. --- Halvány remény van a megegyezésre

Párisból jelentik: A hétfői nap világpolitikai forulataként a Daladier-kormány sorsa elérkezett a döntő fordulathoz. Délután a Kamarában el kell dölnön a kabinet sorsa, még vannak, akik remélik, hogy a kormány megmenekül a bukástól, de általában a vélemény, hogy a Daladier-kormányt távoznia kell. Még folynak a tárgyalások a szociálistákkal, de nem valószínű, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek. A szélső jobboldal szintén hevesen támadja a kormányt, azt állítván, hogy a pénzügyi törvények a nagytőkét érzékenyen sújtják. A jobboldal álláspontja szerint Daladier nem annyira a költségvetés kérdését kívánja rendezni, mint inkább a baloldali többség uralmát akarja meghosszabbítani. A Kamara ülésén szavazás esetén a kormány 200 szavazatra támaszkodhat, míg az ellenzék 230 szavazatot vonulathat fel. A szociálisták körében azonban ellentétek vannak: egyes csoportok támogatni akarják Daladiert, már csak a baloldali blokk fenntartásának érdekében is. Így azután, ha a szociálistákkal együttesen nem is sikerül a megegyezés, van rá remény, hogy a kormány mellett a szociálisták sorából is esik majd szavazat s ezzel talán megmenhető a Daladier-kabinet egyébként nem sok reménnyel kecsegtető helyzete. A szociálisták és a szélsőjobboldal pergőtüzének támadásaival szemben Daladier legfeljebb a jobbkezőp támogatására számíthat.

Egyébként a francia előfizetők ligája Saint-Etienneben, ahol Lebrun köztársasági elnök egy ünnepségen vett részt,

zajos tüntetést rendezett az elnök és a kormány ellen. A helyzet annyira komoly volt, hogy rendőrséget hívtak ki, amely szétverte a tüntető tömeget.

A Kamara mai ülésén az adófizetők szövetsége is nagyszabású tüntetésre készül. A párisi autótulajdonosok szintén nagyarányú tüntetést készítenek elő. Az autósok szövetsége ugyanis felhívta az összes személy- és teherautótulajdonost, hogy gépkocsiikkal a délutáni órákban jelenjenek meg a kamara közepén, hogy eltörlasszák a Kamara épületét körülvevő utakat és így megbontsák demonstrációképpen az uccai forgalmat. Számítanak arra, hogy délután az egész francia főváros autóforgalma ennek következtében megáll.

Fél kettőkor szünetet tartott a Kamara, az ülést fél négykor folytatták.

A parlament épületének környéke, de az egész város az ostromállapot képét mutatja. Az utak meg vannak szállva, kordont vont mindenütt a karhatalom, amelyet alaposan megerősítettek. A főváros uccáin nagy katonai készültség támogatja a rendőrséget és a laktanyákban is erős csapatok vannak készenlétbe helyezve. Az adófizetők és taxisok felvonulása ugyancsak elmaradt. Az uccákon gépfegyveres katonai teherautók cirkálnak. Ot óráig nyugalom volt, nem történt semmi, a város egész területén csend van.

Éjjel 12 órakor érkezett jelentéseink ad-ják hírül, hogy a francia kamara ülését 20 óra után újból felfüggesztették és 22 óra 30 perckor, tehát a mi időszámításunk után éjjel után folytatódott. A döntő 37-ik szakasz olvasását még nem kezdték meg. Az értékpapírok szelvényadó-jára vonatkozó javaslatot azonban elfogadták.

A parlamenti vita központjában álló 37-ik paragrafus körül izgalmas tárgyalások folynak a kormány és a radikálisok között. A szociálisták végleges állásfoglalása még mindig ismeretlen. A nacionalisták minden befolyásukat felhasználják, Leon Blumnél aziránt, hogy támogassa a kormányt a jobboldali támadások-

kal szemben. Döntés a legjobb esetben is csak a késő éjjeli utáni órákra várható.

Közvetlenül lapzárta előtt, hajnali fél három órakor jelentik Párisból, hogy a francia kamara ülése izgalmak között még javában folyik és döntés előreláthatólag csak a reggeli órákban várható. A jelek arra mutatnak, hogy a pártok megegyeznek és illymódon elkerülhetővé válik Daladier lemondása. Lehetséges azonban, hogy az utolsó percekben történnek olyan események, amelyek végül is kormánybukáshoz vezetnek. Ugy Franciaországban, mint egész Európában, politikai körökben izgalommal várják a francia politikai helyzet kialakulását.

A hajnali órákban Daladier-miniszterelnök újabb nagy beszédet mondott. Ebben hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a francia nemzet ezekben a nehéz napokban összefogjon. Kijelentette, hogy a kormány-nak teljes bizalomra van szüksége felelősségteljes feladata elvégzésében.

— Mindaz, ami néhány nap óta a frank körül történik — jelentette ki a miniszterelnök, — nem egyéb, mint nemzetközileg megszervezett attack. A kormány-nak azonban megfelelő eszközei vannak ahhoz, hogy ezt az attackot legyőzze.

Francia intervenció a cseh kormány-nál a felvidéki magyarság érdekében

November 15-én kezdődik Prágában a kisantant gazdasági konferenciája. — Véget értek Ankara magyar napjai

Prágából táviratozzák, hogy november 15-én veszi kezdetét a kisantant gazdasági tanácsának ülése, amelyen a kisantant-államok gazdasági közeledésének és együttműködésének módozatait fogják megbeszélni.

Itt írjuk meg, hogy vasárnap délelőtt Ankarában ünnepélyes keretek között aláírták a török-magyar semlegességi, egyeztető és barátsági szerződést. Az okmányon török részről Kemál pasa, Izmed pasa és Tefvik Rüsdi bey, míg magyar részről Tahí László ankarai magyar követ és Kánya Kálmán külügyminiszter aláírása szerepel. Gömbös Gyula és Kánya külügyminiszter tegnap este elhagyták Ankarát és Szófiába utaztak, ahol néhány napot töltenek.

Párisból keltezett lapjelentések szerint beavatott politikai körökben kijelentették, hogy a francia külügyminisztérium élénken helyteleníti a cseh kormány újabb lépését a felvidéki magyar kisebbségekkel szemben, amit ez év más nehézségei miatt is szerencsétlennek tartanak. Beavatottak úgy tudják, hogy a külügyminisztérium utasította prágai követét, hogy ez ügyben járjon el a cseh kormány-nál. Hír szerint a követ meg is jelent a cseh külügyminisztériumban és mérsékletet tanácsolt a cseh kormány-nak.

Újabb kombinációk a kormány átszervezése körül

Élénk mozgalmak az ellenzéki pártok táborában

Bucurestiből jelentik: Chisenevben tegnap az antifascista politikai szervezetek népgyűlést akartak tartani. A hatóságok azonban attól tartva, hogy a gyűlés zavartalanságát nem tudják biztosítani, mert a jobboldali szélsőséges elemek tüntető közbelépésére lehetett számítani, a gyűlést nem engedélyezték. Erre Constantinescu képviselő, a mozgalom vezetője több hívével együtt a rendőrségre sietett, hogy az ülés megtartása érdekében interveniáljon. A rendőrségen azonban oly heves jelenetekre került a sor, hogy Constantinescut és két társát őrizetbe vették.

Fortu tanár, a polgári blokk vezetője kijelentette, hogy politikai csoportjának megszervezésére az egész országban nagyszabású mozgalmat kezd. Fortu professzor azt hiszi, hogy valamennyi pártból sikerülnie fog a polgári elemek nagyobb részét elhódítani.

Bazargic határvárosban a bolgár kereskedők elhatározták, hogy a román telepések magatartása elleni tiltakozásul demonstrációs sztrájkot rendeznek és bezárják üzleteiket. A hatóságok attól tartanak, hogy ez a lépés nyugtalanítólag hat a román lakosságra és ezért megtették a szükséges intézkedéseket.

Az „Adeverul” mal száma ismét a kormány átszervezésének lehetőségével foglalkozik és a lap szerint Titulescu és Madgearu miniszterek hazaérkezése után kerül sor a kormány reorganizálására. A kormány-párt kebelében Mihalache igyekeznek rábírní arra, hogy tárcát vállaljon és ha ez sikerül, akkor bizonyos tárcák átszervezését vonja maga után Mihalache belépése a kormányba. Ha azonban Mihalache nem vállal tárcát, úgy a kormány-átszervezés teljesen elmarad, mert nincs rá semmi szükség.

Popovici igazságügyminiszter aktuális nyilatkozatai Aradon

Látogatás az aradi törvényszék palotájában. — Rövid interjú a konverzióról, a sajtóamnesztjáról, a Fortu-ügyről és egyéb aktualitásokról. Vadászat Székudvaron

Maniuhoz készül Badacsonyba Popovici Mihály

Előkelő vendége volt hétfőn Aradnak: reggel ideérkezett Popovici Mihály igazságügyminiszter, aki az aradi törvényszéket látogatta meg. A miniszter érkezéséről tegnap este érkezett értesítés az aradi hatóságokhoz, amelyek megtették a szükséges előkészületeket Popovici Mihály fogadására.

Az aradi állomáson dr. Lázár Ágoston megyei prefektus, Orezeanu Romul törvényszéki főelnök, Birtolan Aurél képviselő és a hatóságok képviselői várták a minisztert, aki Orezeanu főelnök kíséretében az aradi törvényszékhez hajtatott, majd a főelnöki irodába ment, ahol csakhamar megjelent Vulpe Constantin főügyész, Popescu N. és Ramonteanu Coriolan tanácselnökök, valamint Istratescu járásbírósi elnök. Popovici behatóan érdeklődött minden iránt, majd végül teljes melegegését nyilvánította a látottak felett.

A körút befejeztével az igazságügyminiszter a törvényszék vezetőinek kíséretében elhagyta az igazságügyi palotát. Mielőtt autójába szállt volna — amelyben felesége várta a minisztert — az újságíróknak sikerült rövid interjút csinálniuk Popovici Mihállyal, aki azonban mindenről igen tartózkodóan nyilatkozott. Politikáról egyáltalában nem volt hajlandó beszélni, csupán annyit jegyzett meg, hogy a kormány helyzete szilárd.

— A mezőgazdasági moratóriumot én csináltam — mondotta az igazságügyminiszter. — Azzal a feltett szándékkal, hogy ez az utolsó ebben a nemban. Egyelőre azonban nem tehetünk semmit — a parlamenti ülészek megnyitásaig. Akkor kell majd törvényesen rendezni ezt a problémát. Az új parlamenti ülészekben ez a pont szerepel a legsürgősebben elintézendők között.

Az egyik román kollega Fortu professzor titokzatos ügye iránt érdeklődött. Az igazságügyminiszter kategórikus rövideggyel adta meg a választ:

— Senkisémet tett az ügyben feljelentést. Majd ha feljelentés történik Fortu professzor ellen, akkor megtesszük a szükséges törvényes lépéseket.

— A készülő és a Kamarában már meg-szavazott sajtóamnesztjáról mikor lesz törvény? — volt a következő kérdés.

— A javaslat a parlamenti ülészek megnyitása alkalmával a szenátus elé kerül, még pedig az ülészek elején, úgy hogy hamarosan törvényt válik.

Végül felhívták a miniszter figyelmét arra,

Török hercegi diplomata

kalandos bolyongása Arad és Kürtös között egy ragyogó Hispano-Suisse-n

Hatalmas, szürke Hispano-Suisse-autó vonta magára a figyelmet vasárnap este Arad főterén. A kocsi az egyik aradi szálloda előtt állt meg és csakhamar magas, napbanitotta arcu, negyvenes férfi szállt ki belőle. A korzó közönsége kíváncsian vette körül az előkelő autót és kíváncsian találgatta a Hispano-Suisse utasának kilétét. Mint később kiderült, az exotikus utas Ahmet Handi török herceggel azonos, aki kapitányi rangban teljesít szolgálatot a török haditengerészetnél.

A herceg, aki diplomáciai utlevéllel utazik, Istambulból indult és utjának célja Olaszország. Mint elmondotta, Constancában azt a felvilágosítást kapta, hogy Curticin át folytathatja útját Olaszország felé és ezért még a tegnap délután kiment Curticire. Itt azonban megtudta, hogy Curticin át nem vezet megfelelő autó-ut és ezért visszatért Aradra, ahol az éjszakát töltötte. Reggel fél kilenc órakor indult el hatalmas kocsijával Torna felé. A herceget utján magyar származású sofförje és komornyikja: Hamet Adnám kíséri.

hogy az ügyvédtörvény egyik rendelkezését még ma sem alkalmazták Aradon. Arról a rendelkezésről van szó, amellyel a vasárnapi gyűlésen foglalkozott az aradi ügyvédi kamara és amely szerint a közjegyzőknek csak bizonyos meghatározott okiratokat szabad a jövőben szerkeszteni, a szerződések nagyrésze az ügyvédek hatáskörébe kerül.

— Ilyenirányú panasz még nem érkezett be hozzám — mondotta meglepetten a miniszter — erről nem tudok.

Ekkor közbeszólt Ramonteanu Coriolan tanácselnök, aki kijelentette, hogy a törvénynek eme paragrafusát hibásan értelmezik és tudomása szerint a többi városban is visszavonták a közjegyzők munkáját megszorító rendelkezéseket.

Sztrájkba léptek Amerika farmerjei

Huszonkét államot fenyeget a felfordulás. Sortűzek dörrennek az országutakon

NEW-YORKBÓL jelentik: Négy amerikai államban kétféle farmer sztrájkba lépett, hogy tiltakozzanak Rooseveltnél elnök gazdaság-politikája ellen. A sztrájk egyelőre csak demonstratív jellegű — amint azt a farmerok mozgalom vezetői is kijelentették — azonban el vannak szánva arra is, hogy megtagadják a jelzőlogócsönök visszafizetését is, mert nem hajlandók mezőgazdasági termékeiket a Rooseveltnél által megjelölt termelési költség alatt eladni. A kor-

mány részéről nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy megnyugtassák a farmereket s így többek között Rooseveltnél nagy rádiószózatot intézett hozzájuk, amelyben kijelentette, hogy Amerikának nincs szüksége a diktatúrára.

Iowa államban is megkezdődött a farmerek sztrájkja. A sztrájkot 22 államra akarják elterjeszteni. A sztrájkolók a városok felé tartó kocsikat sortűzzel visszarúszolják és mindent elkövetnek, hogy a városokat kiéheztessék.

A szerződések titkossága nehezíti meg az ügyvédek és közjegyzők szindikátusának működését

Érdekes elvi viták az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlésén az ügyvédtörvény rendelkezéseiről, az ügyvédi szolidaritásról és zugirások működéséről. — Bizottságot küldtek ki az alapítási tervezet tanulmányozására

Nagy érdeklődés közepette tartotta meg vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlését az aradi ügyvédi kamara, amely az ügyvédek és közjegyzők készülő szindikátusának problémáját tárgyalta le, amelyről az Aradi Közlöny már vasárnapi számában beszámolt. Délelőtt tíz órakor kezdődött meg a közgyűlés Moldovan Silvius dr. dékán elnöke alatt és körülbelül nyolcvan ügyvéd részvételével. A szindikátus tervét Petrutiu Áron volt megyei főjegyző ismertette, aki megállapította, hogy az ügyvédtörvény értelmében minden olyan szerződést, amely után a pénzügyigazgatásnál illetéket kell fizetni, ügyvédnek kell elkészítenie, nem pedig közjegyzőnek. Csúpan a törvényben körülhatárolt speciális okiratok készítése tartozik a közjegyzők hatáskörébe. Ezt a törvénypontot azonban ezideig Aradon nem hajtották végre.

Parecz Béla dr. a szindikátus tervéről beszélt. Kijelentette, hogy elvben elfogadja a tervet, azonban vannak végrehajthatatlan pontjai. Így az alapszabálytervezet kimondja, hogy a szindikátus tagjai a szerződésekért kapott honorárium negyven százalékát az alapra kötelesek befizetni. Ezzel lehetetlen helyzetbe hozzák a bankiügyszéket. Hasonló értelemben szólt fel dr. Papp Tivadar, majd dr. Miclosi Emil kifejtette, hogy a szindikátus első feladata a zugirászat kiirtása. Páldákat említ fel, hogy vannak ügyvédek Aradon, akik 40—100 lejért olyan szerződéseket írnak alá, amelyeket nem ők, hanem zugirások készítettek el. Ezt a szellemet kell kiirtani. Nemesak az ügyvédeknek érdeke a szindikátus létesítése, hanem a szerződő feleknek is, akik garanciát kapnak arra, hogy jogi hozzáértéssel készülnek el a szerződések.

Gregorovici István dr. képviselő felszólalásában állást foglalt amellett, hogy az ügyvédtörvényt módosítsák és az ügyvédeknek adják meg egyedül a jogot arra, hogy szerződéseket készítsenek. Petrutiu Áron ezután pontról-pontra ismerte a készülő szindikátus alapszabálytervezetét, amelyhez még dr. Rácz Sándor szólt fel. Rácz dr. azt a pontot kifogásolta, amely szerint az ügyvédek kötelesek minden általuk készített szerződést, vagy okiratot a kamarának bemutatni. Kijelentette, hogy az lehetetlenség. Vannak olyan szerződések, amelyeknek — a felek kívánsága szerint — titokban kell maradniuk. Ugyancsak az egyes pontoknál kifogásokat emeltek Dr. Gabos Jenő, dr. Papp Tivadar, dr. Fuchs Ignác, Pauesesti Miklós, akik sorban kijelentették, hogy elvben a szindikátus megalakítása mellett állanak, azonban a keresztülvitel kérdését tartják rendkívül nehezen elintézhetőnek. Főként arra nézve folyt a vita, milyen aktákat kell bemutatni a kamarának.

Miután a vita során konkrét megállapodás nem történt, a közgyűlés résztvevői elhatározták, hogy bizottságot küldenek ki a tervezet tanulmányozására. Egyben kimondták, hogy a tervezetét széjjelosztják az ügyvédek között, akik azután megfelelő módosító javaslatokat tehetnek. A szindikátus megalakítása tekintetében szombaton délután négy órakor újabb közgyűlést tartanak az ügyvédi kamara tagjai és lehetséges, hogy akkor már megállapodás jön létre a kivitel kérdésében is. Miután az akcióba a közjegyzőket is bekapcsolják, a közeli napokban már megindulnak a tárgyalások az aradi és aradmegyei közjegyzőkkel is az együttműködés lehetőségének megvitatására.

Ujabb felfüggesztés a radnai feketeszesz-ügy miatt

Felfüggesztették állásától az aradi pénzügyigazgatóság irattárosát

A híres radnai feketeszesz-ügy újból foglalkoztatja az aradi pénzügyigazgatóságot és a pénzügyminisztert, aki váratlanul felfüggesztette állásából Moldovan Traiant, az aradi pénzügyigazgatóság régi, szorgalmas és tisztviselőtársai előtt megbízhatónak ismert irattárosát. Moldovan már az ötödik tisztviselő, akinek kellemetlensége származott a radnai feketeszesz-per miatt. Mint ismeretes, Spiesni Károly volt radnai adóellenőrt a minisztérium elbocsájtotta állásából, mert a hivatalos megállapítás szerint a regiszterek vezetése körül szabálytalanságok fordultak elő és emiatt az államot károsodás érte. Spiesni vissza akarta magát helyeztetni és azt közölte a pénzügyminiszteriummal, hogy a feketeszesz-ügyben vezetett regiszterek szabályszerűek voltak és ő azokat az előírásoknak megfelelően a Moldovan Traian által vezetett pénzügyigazgatósági irattárba adta. Mivel a regisztereket az irattárban nem találták meg, Moldovan irattáros kijelentette, hogy azokat Spiesninek elismervény ellenében adta ki és azoknak nála kell lenni. Spiesni ezzel szemben azt állította, hogy a Moldovan által felmutatott elismervényeket nem ő írta alá és kérte ez ügyben a vizsgálat elrendelését. Az aradi vizsgálóbíró-ság be is vezette a nyomozást, de a gyanúsított felfolyamodást jelentett be a temesvári táblához, amely még nem döntött az ügyben. Legnagyobb meglepetésére, a Monitorul Oficial tegnapi számában megjelent a pénzügyminiszter rendelete, amellyel Moldovant a vizsgálat befejezéséig állásától felfüggesztette. Moldovan és felettesei minden lehetőséget elkövetnek a felfüggesztő rendelet visszavonása érdekében.

CHINOPLASMIN
megelőzi a krónikus mocsárláznak rossz következményeit.

CHINOPLASMIN

Feloszlatás előtt az aradi városi tanács

Áprilisban jár le a tanács mandátuma, de a kormány már novemberben feloszlatja — Botioc Elek dr. lesz a bizottság elnöke — Régi vizsgálat új fejleményei — Sikertelen intrika az aradi Magyar Párt ellen

Interimár-bizottsági tagságok után vadászik Aradon a Magyar Gazdaszövetség

Beavatott körökben néhány nap óta tárgyalások folynak egy olyan esemény kérdésében, amely élénken érdekli Aradváros polgárságát. Nem kevesebbről van szó, minthogy a legközelebbi jövőben

a belügyminisztérium a kormánypárt aradmegyei tagozatának kivánságára feloszlatja Aradváros tanácsát.

A rendkívül érdekes ügy részletei a következők:

Mint általánosan ismeretes, ebben az időben, amikor a nemzeti-parasztpárt újból uralomra jutott, vizsgálat indult meg az akkor még *Lutai Cornel dr.* polgármestersége alatt működő városi tanács ellen. *Gherman Joe* belügyi vezérfelügyelő érkezett Aradra, ahol hosszas vizsgálatot folytatott le és össze is állította jelentését, amelyben a tanács terhére róta fel, hogy hiteltulépések történtek és a városi mozikat, valamint a főútvonalon levő parkokat és a sugárutat jóval nagyobb költségekkel létesítették, mint amennyit ezekre a

célokra előirányoztak. A jelentés elérkezett a belügyminisztériumhoz, ahol azonban nem történt döntés a tanács sorsa felett. *Mellette a kormánypárt aradmegyei tagozatának kivánságára megelégedtek azzal, hogy új polgármestert választott a városi tanács. Gherman Joe vezérfelügyelő jelentését pedig félretették azzal, hogy egy későbbi időpontban döntenek felette.*

Azóta *Botioc Elek dr.* polgármester vezetésével működik a régi összetételű tanács, amelyben további sorsa kérdésében most napok óta folyik a tanácskozás aradi kormánypárti körökben. A szenzációs, új fordulatot egy tudott körülmény idézte elő. A jelenlegi városi tanácsnak ugyanis a jövő év áprilisában lejár a mandátuma és akkor amúgy is sor kerül az új választásokra. Viszont kormánypárti körökben úgy találják, hogy a városvezetés, jelenlegi összetételében nem felel meg azoknak az intencióknak, amelyeket a kormány követni akar. Ezért az aradmegyei kormánypártban

az a határozott vélemény alakult ki, hogy a városi tanácsot mielőbb fel kell oszlatni és helyébe olyan összetételű interimár-bizottságot kinevezni, amely ismeri a kormány intencióit és amely alkalmas a választások levezetésére.

Erre nézve már fix megállapodás is történt illetékes helyen és csupán *Pop C. István kamarai elnök, a kormánypárt aradmegyei tagozata elnökének keddre avizált hazaérkezését várják, hogy a konkrét javaslatot összeállítsák. A tervek szerint a kamarai elnök, aki néhány nap múlva utazik vissza a fővárosba, már magával viszi a kormánypárt itteni tagozatának konkrét javaslatát a tanács feloszlatására és az új interimár-bizottság kinevezésére vonatkozólag. Beavatott körökből származó információk szerint*

az interimár-bizottság elnöke újra *dr. Botioc Elek* polgármester lesz, akit a kormánypárt a legközelebbi választásoknál is a jelenlegi állásába kandidatek.

A bizottság többi tagjaira nézve még nem történt semmiféle döntés, miután ennél feltétlenül *Pop C. István* óhaja a döntő.

Maga a feloszlatás november hónap első napjaiban történne.

még pedig azoknak az indokoknak alapján, amelyeket *Gherman Joe* belügyi vezérfelügyelő sorol fel a vizsgálatról készített jegyzőkönyvében.

A közeli tanácsfeloszlatással kapcsolatosan még egy érdekes esemény történt, amely viszont erősen érinti Aradváros magyarságát. *Vasárnap ugyanis Aradon járt a Magyar Gazdaszövetség egyik vezetőségi tagja. Ez a diszidens alakulat mindenütt igyekszik megbontani a Magyar Párt egységét, anélkül, hogy*

CORSO-MOZGO mai műsora:

Ma utoljára Aradon!

A láthatatlan gárda!

A képművek koronája

BRIGITTE HELM, KARL LUDWIG DIEHL

Ma d. u. 3 órakor!

VARSOI CITADELLA!

Izgalmas orosz film! Várkonyi Mihály-al, Jegy Lei 8.- plus 2.

CORSO!

Hat nagy sztár nagy operettje!

Szóke Szakáll, Verebes Ernő, Trude Berliner, Maria Sorensen, Victor de Kowa, Jean Moscopol

Volt egyszer egy muzsikus

RHODE világhírű jazz-zenekara

Sláger!

Bucuresti 4 hónap, Budapest 6 hónap, Berlin 6 hónap.

Sláger!

HOLNAP PREMIER!

Szívből kacaghat két órán keresztül!

fáradozását a legcsekélyebb siker is koronázná.

Aradon csak az utóbbi időben szeretett volna szervezkedni, de a Magyar Párthoz hű tömegeknél a legmoverevel visszautasításra talált. A szövetség kiküldöttje, aki most Aradon járt, tudomásul vette a tanács küszöbön álló feloszlásáról szóló hírt és érintkezésbe lépett az aradmegyei kormánypárt egyes vezető tagjaival, akiket arra akart rábírní, hogy,

a megalakítandó Interimár-bizottságnál hagyják ki a Magyar Párt jelöltjeit, illetve ne tárgyaljanak a magyarság reprezentánsaival, hanem azokat a helyeket, amelyeket a magyarságnak tartanak fenn, engedjék át az ő híveiknek.

Az ajánlat ügyében még nem történt semmiféle döntés, miután ebben a tekintetben is Pop C. István kamarai elnök véleménye az irányadó. Az ajánlatról egyébként tudomást szerzett a kormánypárt néhány aktív vezetője, akik tiltakoztak az ellen, hogy a Magyar Gazdaszövetséggel paktumot kössenek, azzal az érveléssel, hogy ez az utakat Aradon nem rendelkezik hívekkel és így a választások alkalmával semmiképpen sem segítheti elő a kormánypárti győzelmet. A körülményeket jól ismerő helyi politikusok amellett foglaltak állást, hogy az interimár-bizottságba feltétlenül be kell venni a Magyar Párt delegátusait és a tanácsválasztásokon a magyarsággal együtt kell haladni. Miután maga Pop C. István kamarai elnök is jól ismeri a helyi viszonyokat és tisztában van azzal, hogy Aradon nincs talajuk a disszidenseknek, előrelátható, hogy a gazdaszövetség próbálkozása hiábavalónak bizonyult. Az ő számukra tehát Aradon nem teremhet interimár-bizottsági tagság.

Beavatott körökben mindenesetre várakozással tekintenek a kamarai elnök bahaérkezése elé, amikor teljes egészében tisztázódik a tanácsfeloszlás kérdése és döntés történik arra nézve, kik kerülnek be az interimár-bizottságba és kikkel folytatnak tárgyalásokat az új választásokra. Nevek már most is forgalomban vannak, de természetesen ezeket a kombinációkat egyelőre figyelembe venni nem lehet. Egyelőre egy biztosra vehető eseményre készülhetünk: Aradon hamarosan újra választás lesz...

MAROSI RUDOLF.

Színház — Művészet — Irodalom

Aradi opera-premier a debreceni Csokonai-színházban

Érdekes, aradi vonatkozású, eredeti operabemutatóra készül a debreceni Csokonai-színház. Csányi Mátyásnak, az országhatáronkon túl is elismert aradi karmesternek és zeneszerzőnek „Aranyember” című nagyoperáját mutatja be még karácsony előtt a debreceni Csokonai-színház opera-ensemléje, mely már meg is kezdte az előkészületeket az érdekesnek ígérkező eredeti bemutató. Dr. Szedő Miklós, a hírneves tenorista akarta színehozni az elmúlt szezonban Szegeden, Csányi Mátyás szülővárosában, azonban a végzet lerombolta ezt a tervet, mert — mint ismeretes — dr. Szedő Miklós felesége, Lábass Juci, a nagy primadonna hirtelen meghalt és Szedő mélyen lesújtva visszalépett a szegedi színház igazgatásától.

A debreceni Csokonai-színház Aradon is előnyösen ismert, nagyszerű főrendezője, Jakabffy Dezső néhány hét előtt tárgyalásokat kezdett a színház igazgatóságának megbízásából Csányi Mátyással az opera eredeti bemutatójának ügyében. A tárgyalások döntő stádiumba jutottak: Csányi karmester intézkedett az opera partitúrájának és teljes zeneanyagának, valamint a librettónak, amely Jókai Mór örökbecsű regényéből készült el a zeneszerző scenirozásában, elküldésére vonatkozólag. Jakabffy főrendező pedig közölte, hogy a Csokonai-színház parádés előadásban akarja színehozni az „Aranyember”-t s nemcsak Debrecenben, de Magyarország valamennyi nagyvárosában elő fogják adni a debreceni társulat által bemutatott operát.

Az aradi Vörös Kereszt nagysikerű hangversenye az aradi Kulturpalotában

Magasnívójú zenei élményben volt része annak az elegáns, előkelő és nagyszámú közönségnek, amely vasárnap este a Kulturpalota nagytermét megtöltötte. Az aradi Vörös Kereszt egyesület a közeledő tél nyomorának enyhítésére nagyszámú művészi hangversenyt rendezett este 9 órai kezdettel a Kulturpalotában és értékes, nívós programjának minden száma őszinte tetszést váltott ki a közönség sorából. Dr. Botis Tivadarné, a Vörös Kereszt egyesület fáradhatatlan és jótékonyágáról közismert elnöknője lelkesítő beszéddel nyitotta meg a programot. A Vörös Kereszt karitatív céljairól beszélt és őszinte szavakkal apellált a könyörületes szívekhez a nyomorgók érdekében. A konferanzió szerepét a szimpatikus Weisz Oszkár töltötte be, aki ügyesen, közvetlen hangon jelentette be a számokat. Szegő Nándor, az ismert aradi zeneszerző néhány szívből fakadó melódiájával, saját szerzeményeinek előadásával szórakoztatta a közönséget, amely halás tapsokkal jutalmazta a komponistát. Vancu Olympia meleg és iskolázott hangja a „Solweig dala” és két műdal keretében érvényesült dr. Botis Aurel simulékony zongorakísérete mellett. A publikum szívesen tapsolt az énekművésznőnek. Ezután Sebess Illy táncművész nő klasszikus táncszáma következett, amelynek meleg sikere volt. A táncművésznőt Domonkos Margit kísérte zongorán.

Az est kiemelkedő, originális programszáma Kalocsay Zoltán, külföldön is ismert nevezetű jazz-zongoraművész és komponista, valamint Weisz Oszkár, a kitűnő zongoraművész jazz-koncertje volt. A két szimpatikus művészember kétzongorás jazz-hangversenyt adott elő tökéletes összáttékkal, nagyszerű ritmusérzékkel és művészi jártéktudással. A „Paradies-valse” foxtempóba átsodródó melódiái lüktető, hangulatot keltő és lebilincselő kidolgozásokkal a közönség legőszintébb tetszésével találkozott. Külön élményt jelentett a Kalocsay-fox előadása, amelynek vérszédítő dallama egészen felvillanyozta a publikumot. A közönség lelkesedése folytonos ismétlésre buzdította a rokonszenves zongoraművészeket, akik derűs lelkük, kedélyük és tehetségük legjavát nyújtották. Rádásul Kalocsay Zoltán virtuózzal játszóttá el Paul Whitemann: a „Jazzkirály” briliáns koncertszámát, majd Csajkovszky- és Grieg-paródiákat adott elő a közönség viharos, szünni nem akaró tapsai közepette. Weisz Oszkár szólója a csupaszív művészbembert állította a közönség elé, akinek zenerajongásánál csak tehetsége és bravuros előadókészsége nagyobb. Dr. Lázár Ágoston prefektus és felesége a szünetben felkeresték Kalocsay Zoltánt, akinek szívből gratuláltak és meghívták a közeljövőben rendezendő házi estélyükre.

Szünet után L. Prohászka Elvira a Vörös Kereszt hetvenéves jubileuma alkalmából mondott gyönyörűen felépített, hatásos és poétikus hangú beszédet. Az elismert fiatal író Ariadne ionának nevezte a Vörös Kereszt eszméjének szimbólumát, amely kivezetheti az emberiséget a világválság bonyolult labirintusából. Prohászka Elvira impozáns, komoly előadását a publikum élénk figyelemmel kísérte és hálaiban, szívből megtapsolta. Sebess Illy „Dans Excentric” című modern stepptáncra emlékeztető sikert aratott Kalocsay és Weisz kíséretével, majd a programot a két

Dr. Antalné

külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Legújabb arkezeléseket végzi az Orvosi Kozmetikai intézetben v. Zrínyi-uca 14. sz. Végleges szőrtelenítés, szemölcs eltávolítás stb. 3885

Izgalmak Alpár Gitta, az injekciózó orvos és Gustav Fröhlich között

a „Dubarry” legutóbbi budapesti színelőadásán. — A tüneményes primadonna hősiessége

Budapestről jelentik: Alpár Gitta, a tüneményes hangú operanékesnő a hetek óta tárlás házak mellett futó „Dubarry” legutóbbi előadásán összeesett és csak injekciók segítségével tudta végigjátszani a szerepét. A primadonna öltözőjében, mielőtt a színpadra indult volna, hirtelen elájult s az elősiető színházi orvos injekcióval térítette magához. Alpár Gitta ezután hőiesen, nagy fájdalommal küzdve játszotta végig az előadást olyan zökkenőmentesen, hogy a közönség semmit sem vett észre. Az orvos állandóan a színpaduk között állott és injekciókkal tartotta a művésznőben a

lelket. A második felvonás után Alpár Gitta öltözőjében újból rosszul lett és

az orvos éppen injekciót adott a művésznőnek, amikor felpattant az öltöző ajtaja és csillogó huszáruniformisban berohant a szobába Gustav Fröhlich,

aki felvétel közben értesült felesége rosszulletéről s otthagya a felvételeket, azonnal sietett a színházhoz. Alpár Gitta mosolyogva nyugtatta meg férjét arról, hogy már jól érzi magát s az előadást hőiesen, fennakadás nélkül végig is játszotta.

Merev ízületeknek

azonnali enyhülés

Gyorsan megszabadulhatunk az ízületi és izomfájdalmaktól és a testrészeink merevségét is hamar megszüntethetjük. Alkalmazzunk kevés Sloan's Liniment-et enyhén — erős masszírozás nélkül. Azonnal érezni fogjuk melegítő enyhítő hatását és a fájdalom elmúlik. Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsába, ischia, hátfájás, ficamodás, törés és mindennemű izomfájdalom esetén is.

Egy üveg ára 75 Lei

SLOAN'S
LINIMENT
menő a fájdalom

virtuoz jazz-zongoraművész néhány újabb bravuros koncertszáma fejezte be. A publikum maradandó zenei élmény emlékével távozott a Kulturpalotából.

Legújabb divatlapok a CULTURA könyvesboltban.

Megindult a propaganda az aradi magyar színház érdekében

Az aradi színházi-bizottság propaganda albizottsága ma este hét órakor Prohászka László dr. elnökle mellett ülést tartott. A bizottság vezetősége elsősorban ismertette a színház vezetőségének megbízottjaival a színházi bizottság feltételeit, miután csak ezeknek a feltételeknek a megígért betartása után voltak hajlandók a propagandát megkezdeni. A színház megbízottai minden tekintetben alávetik magukat a bizottság feltételeinek, amely szerint a színházat két oldalról ellenőrzik, egyrészt anyagi oldalon, illetve az anyagi ellenőrző-bizottság naponta átnézi a színház bevételeit és kontrollálja a kiadásokat, amik csak az ellenőrző bizottság beleegyezésével történhetnek, másrészt pedig művészeti oldalon. Ez az ellenőrzés teljes mértékben garanciát nyújt minden színházbajárónak, ezek szerint valószínűleg válik az, amit terveztek és a színház idén ténylegesen divatba jön. A bizottság rendes tagjain kívül álló hölgyek és urak is vállalták a szerepet, hogy már a holnapi napon megkezdik a páholy és a zsöllye szelvények terjesztését. Felkeresik mindazokat, akik a színházpártolás szempontjából anyagilag figyelembe vehetők és a vállalkozók lelkesedése szerint a színház a lehető legjobb reményekkel startol a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is a jövő szezonra.

Élettani csodát fedeztek fel az aradi gyermekórházban

A három és fél éves Varga Magda szervezetében egyik szerve sincsen a rendes helyén. — Csodálatos rendellenességei ellenére is teljesen egészséges a kisleány. — Akinek egymásba nyílnak a szivkamrái...

Egy „orvosi csodá”-t fedeztek fel Aradon, amely a maga nemében szinte páratlanul áll az orvosi gyakorlatban Európában és a felfedezés érdekességét csak fokozza az a körülmény, hogy az aradi gyermekórházban egészen véletlenül ismerték fel a rendkívüli esetet.

Ez év augusztusában történt, hogy Varga Magdaléna három és fél éves kisleányát szülei kanyaró-tünetek között szállították be a dr. Radu Cornél igazgató-főorvos vezetésével álló gyermekórházba, amely — mint ismeretes — az ország hasonló célu közegészségügyi intézményei között is a legelső között áll. A kisleányát azonnal kezelés alá vették és mivel megállapították, hogy a kanyarón kívül ugynevezett „nyulszája” és „farkastorka” is van, a belgyógyászati osztályról a sebészeti osztályra vitték át, ahol ezeket a szervek fogyatékosait is operatív uton kiűszöbölték ki. „Farkastorok” ugyanis annak a népszerű elnevezése, hogy a szápadlás nincs teljesen összenőve és a szájúreg így az orrűreggel közlekedik, ami a „farkastorok”-ban szenvedő betegek étkezéseiben és beszédében okoz különböző abnormitásokat. A „nyulszáj” esete pedig abban nyilvánul meg, hogy vagy az alsó vagy a felső ajaknak van folytonossági hiánya, másszóval: hasadása, mint a nyulnak. Mindkét esetet azonban operációval korrigálni lehet, különösen fiatal korban, amikor a csontok és a szövetek fejlődőképessége a szokottnál is életkéesebb.

A három és fél éves Varga Magdaléna esetében mindkét műtét sikerült és egyuttal kigyógyult a kanyaróból is, úgy hogy a napokban gyógyultan el is bocsájtották. Mielőtt azonban ez bekövetkezett volna, a kórház igazgatósága, amely tudományos szempontból is megfigyeli a kis betegeket, még egy Röntgen-felvételt is készítettett Varga Magdalénáról, amely azután szenzációs felfedezésre vezetett. A Röntgen-sugarak ugyanis a fotográfáló-gép lemezén arra a furcsa körülményre világítottak rá, hogy

a kis Magda testében az emberi organizmus legfontosabb szervei: a szív, a gyomor, a lép, a máj, a vese, a vakbél: egyik sincs a rendes, megszokott helyén.

Legelőször is az a tény tünt fel az orvosok előtt, hogy a kislány szíve nem a baloldalon, hanem a jobb mellüregében fekszik, amely jelenség „dextrocardia” név alatt ismeretes. Arra azonban még nem igen volt példa, hogy ugyanannak a páciensnek a gyomra is jobboldali forduljon: a lépe baloldali helyett a jobboldalon, a mája pedig a jobboldal helyett a baloldalon legyen! A fenti elrendezkedésnek megfelelőleg természetesen a két tüdőszárny is fel van cserélve és a kisleány vakbele a szokott jobboldali hajlás helyett a bélüreg baloldalának helyén van.

A Röntgen-gép szenzációkeltő leleplezése természetesen az orvosi körök érdeklődését is felkeltette, annál is inkább, mert egyébként a kisleány teljesen egészséges, mind a belső szerve ép és rendesen ellátja funkcióját. Az élet szempontjából pedig teljesen mindegy, hogy valakinek a szíve a baloldali mellüregben, vagy a jobboldali dobog. Mindazonáltal a szokatlan és csaknem egyedülálló esetre való tekintettel dr. Dorca Jenő gyermekórházi orvos tudományos szempontból feldolgozta az esetet, amelyet az aradi orvosi egyesület legutóbbi ülésén mutattak be. A kis Varga Magda-

léna itt aratta élete legelső közönség-sikerét, bár még tulajdonképpen nincs is tudatában e szokatlan siker jelentőségének, lévén mindössze három és fél éves.

Egyébként ugyancsak az aradi gyermekórházban áll kezelés alatt

egy másik szokatlan szervi elváltozással született kis beteg.

ugyancsak egy kislány, akiről megállapították, hogy a jobb és baloldali szivkamrája közvetlenül érintkezik egymással. Míg tehát a normális szivrendszerben a vér kettős vérkeringési kört tesz meg a testben, míg a jobboldali szivkamrából a baloldali szivkamrába kerül és — ami a legfontosabb — közben oxigént vesz a tüdőből, a kis Oláh Ilona esetében az oxigénnel telített friss vér és a széndioxid-dal telített elhasznált vér a két szivkamra között összeviszsa kavarog, mint egy hibás-konstruktóru turbinában. Az ugyancsak érdekes orvosi esetben a kis beteg jelenleg is megfigyelés alatt áll. Érdekességében azonban nem versenyezhet a Varga Magdi esetével, akinek belső testj berendezkedése olyan, mintha va-

Ritkán kell cserélni!

laki csupán a tükörképéből nézve rendezte volna el legfontosabb belső szerveit. Mindez azonban még nem teszi kizárttá, hogy élete további évtizedeiben be ne bizonyíthassa: jobboldali fekvésének ellenére is „helyén van a szíve”, a sors változandóságai között. Nincs kizárva az sem, hogy az orvosi szakfolyóiratok számára még világhírt szereznek, amelynek ügyes felhasználása könnyen vagyont is biztosíthat az egész aradi Varga-család számára.

Nem egyszer, hanem háromszor

fogja megnézni

MARLENE DIETRICH

csodálatos világfilmjét, amely Hermann Sudermann grandiózus regénye nyomán készült:

AZ ÉNEKEK ÉNEKE

öt ember borzalmas tűzhalála két biharmegyei községben

Rémdrámák a nádfedeles kunyhók között. — Emberek a lángtengerben

Két biharmegyei községből borzalmas tüzet jelentenek: Drágcséken Orb Florian házában támadt tűz, mely a szeles időben oly gyorsan terjedt, hogy a nádfedeles épület oltására gondolni sem lehetett. A házban tartózkodtak a 70 éves Fat Mária és egy fiatal leány, Popa Elvira. A leégett házból már csak Fat Mária és Popa Elvira megszenesedett holttestei kerültek elő.

Ugyancsak borzalomokban bővelkedő tűz volt a Belényes melletti Sebes községben, ahol Szuput Flore gazdálkodó háza égett le. Szuput Flore családja éjszakára bevitte fedél alá a tilolás alatt álló kendert. A kender eddig még ismeretlen okból felgyulladt és olyan fojtó füst árasztotta el a lakószobát, hogy a szobában alvó emberek nem tudtak menekülni. A lakás kicsi ablakain vasrácsok vannak és elzárták a menekülés útját, úgy, hogy négy ember valószínűleg be volt zárva a lángtengerbe.

Szuput Flore 70 éves anyja szénén égett, ugyszintén 18 éves menyje is, a talpon álló falu

lakosainak segítségével sikerült kiragadni az égő házból a 15 éves leányt, aki azonban a belényesi kórházba való szállítás közben meghalt. Ugyancsak válságos az állapota Luput Flore 24 éves legényfiának is.

Alarcos rablótámadás a Bánságban

Leütötték a váltóórt és kifosztották a vasuti pénztárt.

Bucurestiből jelentik: Pelence bánági vasutállomáson tegnap négy alarcos rabló vakmerő merényletet követett el. A merénylők leütötték az állomás mellett őrtálló váltóórt, akit ma reggel eszméletlen állapotban, súlyosan sebesülten találtak meg. A rablók a vasuti pénztár egész készletét, 7500 lejt magukkal vitték. A csendőrség erőlyesen nyomoz a vakmerő rablótámadók után.

CENTRAL-MOZGO: Premier. HAJNALI MÉR-KÖZÉS, Schnitzler Arthur „Spiel im Morgengrauen” című regényének filmváltozata. Főszerepekben: Roman No-varro, Helen Chandler és Jean Hersholt.

SELECT-MOZGO: Ma utoljára. A MEGZAPÉK: VART NÁSZUT. Főszerepekben: Hermann Speilmanns, Elga Brink, Julius Falkenstein és Harry Hardt.

MEGÉRKEZTEK

a sfântu-gheorghei fajence kályhák!

Kapható kizárólag „CERAMICA” kályhás cégnél Bul. Reg. Maria 9. (Ul. Neuman-ház.) 3928

HIREK

Népdalest a Magyar Otthonban

A népdal pályázat eredménye

Vasárnap este zsűfőlásig megtöltötte a Magyar Otthon termét az előkelő közönség. A Liszt Ferenc Egyesület rendezte szezonnyitó-hangversenyét népdalest címmel. A nívósan összeállított műsort Kászonyi Erzsike művészi zongorajátéka nyitotta meg. Dr. Szelle Károly értekezését a magyar népdalról Belezna István festőművész olvasta fel. Ugyancsak ő hirdette ki a népdal-pályázat eredményét is. Az első díjat Farkas Lénárd Borosjenő, K. Ruffy Pál Nagyvárad „A szolnoki nagypiacon...” című szövegre, a második és negyedik díjat Bogdány István zenetanár Arad, K. Ruffy Pál „A szolnoki nagypiacon...” és Lászlóné-Prohászka Elvira Arad „Kóbor szellő elfújja a halvány gyertyalángot...” c. szövegekre és a harmadik díjat dr. Vitosné-Hunyady Erzsike Arad, Lászlóné-Prohászka Elvira „Kóbor szellő elfújja a halvány gyertyalángot...” c. szövegre irt zenéjével nyerte.

A közönség a jelenlevő dr. Vitosné-Hunyady Erzsikét és Bogdány Istvánt nagy ovációban részesítette. A kihirdetés után Matusik Iván adott elő két dijnnyertes dalt és meleg, iskolázott hangjával elragadtatta a közönséget. Utána dr. Vitosné-Hunyady Erzsike műsoron kívül saját szerzeményű dalait zongorázta és énekelte oly bájos közvetlenséggel, hogy a jelenlevő közönség nem akarta a pódiumról leengedni.

Szünet után Kászonyi Erzsike új magyar nótákat zongorázott a közönség nagy tetszése mellett, majd Lendvay Ferenc frapírozta jól betanított gyermekkórus élén szavallatával a közönséget. Bakó Lászlóné a másik két dijnnyertes nótát adta elő kiforrott művészi tudással és kitűnő előadóképességgel. Az énekszámokat Fetter Irén hangversenyének nő művészi zongorajátékkal kísérte. Bogdány István dijnnyertes zeneszerző kapcsolódott be ezután műsoron kívül az est programjába, saját szerzeményű operett-részletekkel.

— IDÓPROGNÓZIS: Gyenge délelvi légáramlás, reggel ködös, nappal felhős idő várható jelentős esővel; a hőmérséklet lényegesen nem változik.

— A Mihály Vitéz-rend ezévi ünnepe. Bucurestiből jelentik: A Vitezzel Mihály-rend évenként szokásos ünnepeit ez alkalommal Bucurestiben tartják meg Károly király személyné részvételével. Az ünnepeket kivételesen nagyszabásúnak és impozánsnak tervezik és arra a rendnek nemcsak belföldi, hanem külföldi tagjait is meghívják.

— Mussolini: „A fascizmus harcot akar!” Rómából jelentik: Mussolini a Piazza Veneziaán 32.000 firenzei fascista előtt nagy beszédet mondott. A fascizmus — mondotta — továbbra is a harc éltető erejéből táplálkozik. Békét akarunk, de ennek a lehetősége nemcsak tőlünk függ. Határozottan és őszintén kívánjuk a békét, becsületet és igazságot.

— Felfüggesztették állásából Nesselrode nagyváradai törvényszéki bírót. A Curentul vasárnapi száma érdekes hírt közöl. A lap szerint egy 1933. október 17-ikéről keltezett 2569. számú királyi dekrétum hat hónapra felfüggeszti állásából Nesselrode Károly nagyváradai törvényszéki bírót, a biharmegyei királyi tábla tanácsosát. A lap nem említi meg a felfüggesztés okát.

— Új változások az Orient-Expressz menetrendjében. E hó 26-tól, csütörtöktől kezdve az Orient-Expressz romániai menetrendjében bizonyos változások állnak be. Eszerint az Orient-Expressz ezentúl Decebalra 4.41-kor érkezik és 4.57-kor indul tovább. Aradra 5.13-kor érkezik és 5.20-kor folytatja útját.

— Dr. Bársony Tivadar új kinevezése. A budapesti Charité-szanatórium főorvosát, dr. Bársony Tivadart, a budapesti Zsidó-kórház Röntgen-osztályának főorvosává nevezték ki. Több aradi uricsalád áll rokonságban a kitűnő főorvossal. Lakatos Aladár bankigazgatónak sógora, Bársony Istvánnak pedig nagybátyja a budapesti Zsidó-kórház főorvosa.

— Pacha Ágoston püspök szombaton Aradra érkezik. Krisztus király ünnepének előkészítéséül, az aradi minoriták templomában 25-ikétől 29-ikéig lelki gyakorlatokat tartanak a hívek részére. A lelkigyakorlatok 25-én, szerdán este egynegyed 7 órakor kezdődnek, rózsafüzér-ájtatosság és szentbeszéd keretében. Csütörtök reggel 7 órakor és este egynegyed 7-kor, péntek reggel 7-kor és este egynegyed hétkor folytatódna a lelkigyakorlatok. A szentbeszédet dr. Monay Ferenc, az Aradon tartózkodó római apostoli gyóntató mondja, míg a befejező ájtatosságokat dr. Pacha Ágoston megyéspüspök vezeti. A püspök szombaton érkezik Aradra s a minoriták templomában délután fél 6 órakor keresztúti ájtatosságot tart. Vasárnap reggel Krisztus király-ságának ünnepén, dr. Monay Ferenc befejező prédikációt mond 7 órai kezdettel, majd dr. Pacha Ágoston 10 órakor ünnepélyes főpapi misét pontifikál. Délután 4 órakor a Minorita Kulturházban oltáregyesületi díszközgyűlés lesz az egyesület 25 esztendő fennállásának emlékére. Az ünnepeket vasárnap este 6 órakor szentésges körmenet fejezi be, amelyen dr. Pacha püspök is részt vesz.

Páratlan repülőkatasztrófa

Mamaia-fürdő felett

Constancából jelentik: Megdöbbentő repülőszerecsétség történt a Constanca melletti Mamaia-fürdőhelyen. Egy Savoia-típusú hidroplán startjánál történt a szerencsétlenség. A hidroplán Tarian főhadnagy vezette és abban reita kívül: Stoica, Cusba, Stamatescu és Fuica főhadnagyok foglaltak helyet. Alig érte el a gép az ötméteres magasságot, a motor leszakadt, majd pedig kettétört a gondola is, amelyben a pilóta és az utasok ültek. Tarian, Fuica és Stamatescu főhadnagyok a szerencsétlenség következtében a tengerbe fulladtak, Stoica és Cusba főhadnagyok megmenekültek; az utóbbi azonban leharapta nyelvét és mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek. A katonai hatóságok beható vizsgálatot indítottak a borzalmas szerencsétlenség ügyében.

— Házasságok. Reiter Rózsika (Arad) és Muresan József (Bucuresti) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

E hó 22-ikén tartotta meg esküvőjét Gantner Károly újszentannai földbirtokos Eberhardt Rózi urleánnyal. Az esküvőn részt vett a kiterjedt családokon kívül Újszentanna egész notabilitása. A fiatal pár esküvő után Félix-fürdőre utazott.

— A gáji rablógyilkossági merénylet a rendőrségen. Ma átszállították a közpórházból az aradi rendőrségre Ardelean Tódort, aki — mint ismeretes, — szombaton gyilkos merényletet követett el Urszách István művezető ellen. Fejsebei mára annyira javultak, hogy a kórházi ápolás már nem vált szükségessé. Kihallgatását egész délelőtt folytatták. Urszách István állapota javult.

— Bombarobbanás a Helmwehr-vezér ágya alatt. Grácból jelentik: Most kiadott jelentés szerint még a múlt héten bombamerényletet követtek el Morsey báró Helmwehr-vezér hochenbergi kastélya ellen, ahol a bombát a bárónő hálószobája alatt helyezték el. A robbanás be döntötte a hálószoba falát, az összes ablakok betörték, de szerencsére emberéletben nem esett kár. A nyomozás eddig nem járt eredménnyel.

— Az aradi „Aradul” gabonabevásárló és gabonaértékesítési szövetkezet végrehajtó bizottsága hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen megválasztották a szövetkezet új igazgatóját. A szövetkezet élén eddig tudvalevőleg a szövetkezeti központ megbízásából Bratu felügyelő működött, akinek megbízatása lejárt s így új igazgatót választottak. A szövetkezet új igazgatója Antonescu Virgil, aki már át is vette hivatalát.

Hólyaghurut, vesekő, hólyagkő

betegek igen jutányos árban szakorvosi kezelésben részesülnek a POSGAY-szanatórium urológiai osztályán. Napi díj teljes ellátással 100 lej.

Kedden és pénteken 9 ó. igen mérsékelt áru rendelés bejáró betegek számára.

— Felbontották Karátsonyi Jenő gróf végrendeletét. Budapestről jelentik: Ma bontották fel Karátsonyi Jenő gróf végrendeletét. A gróf feleségét teljesen kizárta az örökségből, általános örökösévé a tavaly adoptált Keglevich Karátsonyi Imre gróft tette meg.

Prognózis: 0 fok C. alatt...

Bucurestiből jelentik: Sinaia jelentés szerint a hegyekben ma havazott és a hó megállott. Sok helyről jelentették, hogy a hőmérséklet 0 fok alá szállott.

— Fekete Tivadar, a közismert író és újságíró nagysikerű előadást tartott a szatmári Újságíróklubban „Modern házasság” cím alatt, amely a városban társadalmi eseményszámba ment. A kitűnő író legközelebbi előadását 31-én a nagyvárad-i Újságíróklubban tartja.

— Stern Mór Ábrahám volt aradi ruhakészítő folyó hó 23-án 77 éves korában meghalt. Stern Mór több évtizeden át vezetője volt a Neumann M. bécsi nagyírú konfekcióüzlet aradi fiókjának, melyet a háború után Béla nevű fiának adott át, aki a saját neve alatt vezette az üzletet, mert a Neumann-cég régi erdélyi fióküzleteit likvidálta és csaknem mindenütt a régi vezetőknek engedte át. Stern Béla a céget három évvel ezelőtt másnak adta át és külföldre költözött. Stern Mór tíz éve csendes visszavonultságban élt. Temetése 25-én délelőtt 11 órakor meg végbe a Bul. Carol 75. számú gyász házból, ahonnan az izraelita temetőbe kísérik.

— Agyszélhűdés érte a zenészsztindikátus aradi megbízottját. Panaitecu Pétert mindenki ismerte. Ő volt Aradon a zenesztindikátus megbízottja. Nem volt olyan operaest, hangverseny, vagy akármilyen zenés multság, hogy ő meg ne jelent volna a szerzői jogdíjakért. Huszárőrmeister volt a Regátban és miután nyugdíjba ment, került Aradra. Amikor a „zenecsőzködés” felhagyott, kis fúszerezletet nyitott a volt Kossuth-uccában. Tegnap este, mint rendesen, hazatért, de röviddel utána rosszul lett. Családja orvosért küldött, aki megállapította, hogy Panaitecu Pétert agyszélhűdés érte és beszélőképességét elvesztette. Állapota rendkívül súlyos; ma egész napon át eszméletlen állapotban fekszik.

— Az aradi Iparos Otthon műkedvelő-gárdájának évadnyitó előadása. Az aradi Iparos Otthon aranykoszorus műkedvelő-gárdája vasárnap este ünnepi keretek között tartotta meg 7-ik szezonjának évadnyitó előadását. A külföldön is elismert, kitűnő műkedvelő-együttes Ic. Minulescu szellemes, ragyogó humorral felépített, híres vigjátékát, az „Allegro, ma non troppo”-t választotta a megnyitó előadás műsordarabjának. Minulescu vigjátékának bemutatója Aradon eredeti premierszámba megy s az eseményt megillető érdeklődés fogadta az előadást. Az Iparos Otthon nagyterme megtelt hálás publikummal, amely lelkes ovációkban részesítette a szereplőket. Ionel Miculescu a román Molnár Ferenc, tökéletes ismerője korunk embertípusainak, mestere a szavaknak és az eredeti, szívből fakadó humornak. A közönség tetszéssel fogadta a darabot és az ügyes szereplők játékát. Bodnár József a férj, Barna Mária az asszony. Gaáli László az író szerepéből formáltak életteli alakítást. A többiek: Demeter Aranka, Diósi Lajos, Pálffy György, Oravetz Manci és Petrisor Gusztáv, valamennyien hozzájárultak a sikerhez. Előadás után tánc következett a hajnali órákig.

Attól légg...

— Tanu, maga a vádlott legiohb barátja. Képesnek tartja őt arra, hogy a pénzt ellopta? — Milyen összegekről van szó?

Szobalány: Nagyságos asszony! bocson meg, de három hónapja nem kaptam meg a fizetésemet.

— Jól van Julcsa, megbocsátok...

— Aradi rendőri hírek. Fodor József aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 3428 számú kerékpárját ellopták. — Lucusan György curtici-i lakos ma bejárt Aradon és a piacon vásárolgatott. Egyszerre csak azt vette észre, hogy tárcája, melyben kétezer lej és iratai voltak, eltűnt. Jelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást a zsebtolvaj után.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

RÉNYI: Bulev. Reg. Maria (Andrássy-tér).
KAIN: Piata Avram Iancu (Szabadság-tér).
NIEDERMAYER: P. Sit. Sava (Kelemen-tér).

Meghalt Joó Béla, volt aradi árvaszéki ülnök

A régi aradi hivatalnoki kar egyik markáns alakja tűnt el tegnap az élők közül. Joó Béla volt árvaszéki ülnök, aki évtizedekkel ezelőtt mint rendőrbíró kezdte meg működését az aradi közigazgatási életben, tegnap 73 éves korában hosszas betegeskedés után meghalt. Joó Béla évtizedekkel ezelőtt mint hadbíró kezdte meg pályáját, azután lépett át Aradváros közigazgatásának szolgálatába, ahol igazságszeretettel, szorgalmával, pártatlanságával általános megbecsülést szerzett. A világháború előtt élénk szerepet vitt a politikai mozgalmakban és mint a szabadelvű párt egyik vezető tagja, liberális gondolkodásával tiszteletet vivott ki magának.

A háború után nyugalomba vonult és azóta teljes visszavonultságban élt. Szervezetét kétszer támadta meg tüdőgyulladás, ami miatt fizikuma legyengült és szenvedéseitől tegnap megváltotta a halál. Özvegyén kívül Zima Tibor, dr. Magyar Sámuelné, Zima Artur és Joó Sári az elhunytban nevelő apjukat gyászolják. A köztisztviselői állás nyugdíjas főtisztviselő, aki a református egyházközség presbiteri tagja volt. Hétfőn délután temették el a város társadalmának nagy részvételével a református egyház szertartásai szerint. A gyászszertartást Csécsi Imre aradi esperes végezte.

— **A mozdonyvezető felelős a sinai vasúti katasztrófáért.** Bucurestiből jelentik: A tegnap délutáni vasúti szerencsétlenség ügyében, amely Valea Larga állomás bejáratánál történt, hétfőn reggel szállt ki az államvasutak hivatalos vizsgálóbizottsága. A szerencsétlenségnek három halott és három súlyosan sebesült áldozata van. A vizsgálóbizottság megállapította, hogy az összeütközésért Carasansuc mozdonyvezetőt terheli a felelőség, akit már fel is függesztettek állásától és a rendőrhatalóságok őrizetbe is vették. Az anyagi kár meghaladja a kétfélmillió lejt. A predeáli vonalon egyelőre átszállással bonyolítják le a forgalmat, míg a Brassó felé közlekedő gyorsvonatok ideiglenesen Nagyszebenen át közlekednek.

— **LILJOMTIPRÓ LEÁNYÁRVÁHÁZI PORTÁS.** Bucurestiből jelentik: Jelentették a lapok, hogy az egyik kisenevi árvaházban megdöbbentő bünténynek jöttek a nyomára. Az árvaház tulajdonosát fejletlen kora leánynevelőinek legnagyobb része ellen bestiális merényletet követtek el és csakhamar kiderült, hogy a tettes az intézet portása, Tepelenko volt. A portás annak idején megszökött és most érkezik a hír Kisenevből, hogy sikerült elfogni és az elvetemült embert már be is szállították a kisenevi ügyészség fogházába.

— **Érdekes fordulat történt az Ipar- és Népbank ellen benyújtott csökkérelem ügyében.** Mint ismeretes, a bank ellen csődöt kértek a pénzügyminiszter volt tisztviselői. A felszámoló-bizottság tagjai beadványukban kifejtették, hogy a bank ellen nem rendelhető el csőd, mert nem rendelkezik vagyonnal. A bíróság ezért dr. Marcus Mihály aradi bankigazgatót, a felszámoló bizottság elnökét, vagyontalan-sági eskü letételére kötelezte és az eskütétel napját október 30-ikában állapította meg. Az eskü arra vonatkozik, hogy a felszámolás alatt lévő bank nem rendelkezik semmiféle vagyonnal.

CHANDU — HALALSUGÁR

— **Elmarasztalta a törvényszék a Banca Victoriát.** Ma hirdetett döntést az aradi járásbíró, Antonescu Virgil, a Victoria-bank volt igazgatójának a bank ellen indított perében. Mint annakidején megírtuk, a volt bankigazgató kilépése alkalmával pert indított a pénzügyminiszter ellen és elmaradt szabadság, valamint egyéb járandóságok megtérítését követelte évekre visszamenőleg. Jonescu járásbíró ma hirdetett ítéletet az ügyben és 133 ezer lej megtérítésére kötelezte a pénzügyminisztert, amelyet 24 ezer lej perköltség viselésére is ítelt.

— **Bucuresti teherautó karambolja.** Bucurestiből jelentik: Tegnap este a Str. Carol-on levő Regal-szálló előtt két teherautó összeütközött. A karambol oly heves volt, hogy mindkét autó elpusztult és a két sofőr: Mihailescu és Constantinescu súlyosan megsebesültek.

— **Az iskolaigazgató családi drámája.** Bucurestiből jelentik: Cetatea Albában ma agyonlőtte magát Parvi Alexandru iskolaigazgató 37 éves felesége. Az asszony állandóan féltékenykedett férjére és emiatt nap-nap mellett heves jelenetek játszódtak le otthonukban. Tegnap az asszony ismét szemrehányást tett az urának, hogy a korzón egy idegen nővel látták. Vita keletkezett a házaspár között, miközben az asszony annyira felizgult, hogy beharagot a hálószobába, kivette férje éjjeli szekrényéből a revolvert és szívenlőtte magát. A szerencsétlen asszony azonnal meghalt.

A portugálok is tiltakoznak az új Lehár-operett ellen

Lehár Ferenc Giudita című operettjének a hőse egy olasz tiszt lett volna, de mivel Mussolini tiltakozott az olasz tiszt operett-beli szerepeltetése ellen, Lehár portugál tisztté változtatta át a hőst és a cselekmény színhelyét Tripoliszból Portugáliába helyezte át. A bécsi újságokban megjelent ennek a híre és a bécsi portugál követ telefonon azonnal felhívta Lehár Ferencet és tiltakozott az új operett megportugálosítása ellen. Lehár most kénytelen lesz a Giuditának új hazát keresni.

— **Az Aradi Orvosok Egyesülete** ezévi tisztújító közgyűlését november hó 23-án tartja az aradi nőgyógyászati és szülészeti kórházban. A közgyűlés iránt őszinte érdeklődés nyilatkozik meg.

A háborúelőtti Bécs vidám, mulatós élete: szerelem, ital, kártya. Ezt mutatja be a **CENTRAL** mai premierje, a

Hajnali mérkőzés

Főszerepekben: RAMON NOVARRO és HELEN CHANDLER-rel.

— **Dela Lipinskaja,** a jelenkor egyik legnagyobb díze és szonénekesnője, folyó hó 30-ikán, hétfőn tartja meg egyetlen előadást, a Kulturpalota nagytermében. A művésznő teljesen új műsorral kedveskedik a közönségnek és biztosra vehető, hogy városunk közönsége is hódoló lelkesedéssel fogja ünnepelni hétfőn Lipinskáját. A helyárat az estély rendezőse a mai viszonyoknak megfelelően igen mérsékelt állapotba állította meg, úgy, hogy a közönség legszélesebb rétegeinek is lehetővé van téve meghallgatni ezt a művészi fenomént. A jegyek árusítását a Sándor-iroda vezeti. A legdrágább hely 100 lej, míg a legolcsóbb 20 lej. Azonkívül gondoskodás történt, hogy a Kulturpalota terme kellemesen fűtve legyen.

— **Dr. Molnár István,** a budapesti poliklinika volt orvosa, specialista, rendelését áthelyezte: Strada Col. Pirici 5. (a színház mögött.) Rendel. bőr-, nem-, vizeleti és belbetegségekre.

— **Ma délután hatkor Szántó Szeréna** előadása: „Zsidó érzelmek rimekben” címen. Az előadás előtt dr. Dohány Sándorné cionista-revue-t tart.

CHANDU:
LUGOSI BÉLA
HALALSUGÁR

— **Akinek a háta fáj,** vegyen este forró fürdőt, amilyen forrón elbirja. Azután a fájó helyre borogatást, Sloan's Linimentbe mártott ruhával és másnap reggelig a fájdalom teljesen elmúlik.

URANIA

Ma, kedden 5, 8, 10 és 15 órák
8, 10 és 15 lejes helyárak.
Főszereplők:
**ELISSA LANDI,
LIONEL BARRYMORE**
A szenvedő zsidó és orosz nép.

Délután 3 órák utoljára 6.— és 10.— le
ÜNNEPSÉGEK A PELES KASTÉLYBAN
és **ORLOW** Granichstadten operettje. Lianc Haid, Petrovich Szvetislav legszebb alakítása

Jön: LUGOSI BÉLA } alakításával a szon-
EDMUND LOWE } son kimagasló
eseménye.

— **Szüreti bál Ujszentannán.** Az ujszentannai német iparos ifjuság vasárnap tartotta meg ezidei szokásos szüreti bálját, amely a teljes siker jegyében folyt le, a csöszleányok tisztségét az alábbi urleányok látták el: Auer Annus, Weber Rózsi, Teuber Erzsi, Mayer Erzsi, Hell Bözsi, Szeiler Ilona, Szeiler Mancsi, Szücs Mariska, Lutz Rózsi és Metzger Annus. Akik kivétel nélkül magyar ruhában jelentek meg. Éjfélkor sorsolásra került egy gyönyörű szőlő-korona, amelyet Auer Annus nyert meg. A közönség a hajnali órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

— **Dr. Kupfer** nőorvos hazaérkezett.

— **Az „Uj Idők”** mai száma gazdag tartalommal jelent meg. Számos színházi, művészi, időszéri kép, ötletes fejlések teszik változatosra a lapot, amelyből a népszerű rovatok, divat, a szerkesztő üzenetei, Harmincezempengős rejtvenymegjelítési verseny, Gasztronómia, Kertészet, Szépségápolás, Keresztrettvény sem maradtak ki. Az „Uj Idők” kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásy-ut 16. bárkinék szívesen küld mutatványszámot. Előfizetési díja ¼ évre 260 lej.

— **Loránt Emánuel** szíve. Háborút a háború ellen! Beszélgetés Einsteinnel, a huszadik század Newtonjával. A genfi takarodó. Aradváros vezetői felkarolják a „Kulturpalota-bál” akciót. Aki a békéről beszél és öklöt emel a békére. Érettségi egy törvényszéki tárgyaláson. Ilyen közelről a horogkereszt, Bridzs a végki-mérülésig. Seidner Imre: Egy Lac Léman-parti színia utánreggése a Maros partján. Ez az igazság az erdélyi magyar színjátszás összeomlásában. Egy öreg könyvmoly emlékei a történelem, irodalom, művészet és humor birodalmából. Szenzációs satirikus sport-rovat. Kacagató politikai görbétikör, stb. stb. az „Erdélyi Élet” ma megjelent legújabb számában.

Csak arányosan!

— **Bíró ur,** én nem voltam berugva, csak pityókás voltam — védekeznek a vádlott.

— **Helyes,** akkor 14 nap helyett csak 2 heti elzárásra ítélem.

— **A primadonna szíve.** A „Színházi Élet” most megjelent új számának vezető cikke meghatóan számol be arról az uzsonnáról, amelynek keretében Alpár Gitta huszonöt pesti gyermeket ruházott fel és vendégtelt meg, 32 oldalas gyermekújság és kézimunka-mel-léklet egészíti ki a „Színházi Élet” új számát, amelynek ára 20 lej, előfizetési díj ¼ évre 250 lej. Kiadóhivatala: Budapest, VII., Erzsébet-körut 7.

— **Kérjen ingyenes mutatványszámot** a „Magyar Uriasszonyok Lapja”-ból, amely pazarul önti magából a legszebb nyokszinnyomású divatot, színpompás kézimunkamintát, szépirodalmat, művészetet és kiváló gyermeklapot. Irjon tehát a „Magyar Uriasszonyok Lapja” megbízottjának: Török János, Oradea, Casuta Postala 47.

HALALSUGÁR:
EDMUND LOWE
CHANDU

Megegyült a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok őszi kiállítása. Nyitva október 29-ig

50%-os menetdíjkedvezmény a visszautazásnál az összes vonalon. Vasúti kedvezmény október 31-ig. — Utazási igazolványok díjmentesen kaphatók a kiállítás pénztáránál. Az odautazáshoz váltott vasúti jegy megőrzendő 3822

SPORT KÖZLÖNY

Idegizgató küzdelem után csatát veszített az olaszok ellen a csonka magyar csapat

Korányi lábtörése után lőtte az olasz csapat az egyetlen gólt. — Az Aradi Közlöny utján értesült Arad sportközönsége a nagy mérkőzés eredményéről

Budapest vasárnap szemtanuja volt az utóbbi évek legizgalmasabb és legnívósabb futballcsatájának, amelyet a csonka magyar csapat az olaszokkal vívott meg. A mérkőzést az olaszok nyerték, bár az erkölcsi győztes kétségen kívül a magyar válogatott volt, amely **Korányi** kidülése folytán tíz emberrel játszott és tíz emberrel is fölényben volt, de a magyarok fátumszerűen nem tudtak győzni az olaszok ellen. A régi adósságra nem sikerült törleszteni és a magyar sportkörökben még mindig él a tragikus öt-zérós meccsnek kellemetlen emléke. A játék alapján valószínűnek látszott a magyar győzelem, de az első félidőben a magyar csapat elvesztette egyik oszlopát, a csapat kapitányát, **Korányit**, aki **Cesarini**-val való összefutása következtében lábát törte. Így az olaszok a megcsontult magyar gárda ellen érték el az egyetlen góljukat, de a magyar csapat végig egyenrangú ellenfele volt az azuri együttesnek, sőt egy kis szerencsével még elhódíthatták volna a győzelmet is.

Aradon a mérkőzés iránt hatalmas volt az érdeklődés, hiszen többszázán rándultak fel a meccs kedvéért Budapestre. Az aradi sportembereket az **Aradi Közlöny** értesítette a tragikus mérkőzés eredményéről, ugyanis közvetlenül a mérkőzés befejezése után

az **Aradi Közlöny** fiókkiadóhivatalában plakáton jelentették a meccs eredményét. A sportközönség hálsának mutatkozott az **Aradi Közlöny** figyelmessége iránt és az egész este folyamán nagy csoportok álltak a kirakat előtt, itt vitatták meg a vasárnap történeteket.

Budapestről jelentik: A nagy mérkőzést zsúfolt ház, 38 ezer személy nézte végig. A mérkőzés sorsát eldöntő gól az első félidő 31-ik percében esett. **Combi** kapus kiadását **Guaris** kanja, aki szélvész módjára vágtat a szélén, kijátszva **Palotást**, **Cesarini** fut a labdával. **Biró** szerelni akarja, de **Cesarini** átjárt **Borel**hez, a center tisztán áll, tesz még egy-két lépést és hatalmas lövéssel küldi hálóba a labdát (1:0). Ekkor 15 perc telt már el **Korányi** lábtörése óta. A magyar csapat sokat támad, de a jól védekező olaszokkal szemben minden támadás meddőnek mutatkozik.

A magyar csapatról egyénileg. **Háda** biztoskezü kapusnak mutatkozik, a vereség nem rajta mulott. **Korányi** — míg játszott — a szokott jót mutatta. **Polgár** mint bekk szenzációsan működött. **Biró** excellált, egyetlen hibát vétett, ebből gól lett. **Szalay** nagyvonalu játékot produkált. **Sárosi** volt a magyar csapat és a mezőny legjobbjá. **Hiába**, ő centerhalf... **Palotás** befutott, brilliánsan játszott. **Mikes** nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, ezt rutinhiánnyal magyarázzák. **Takács** végig jól játszott, meg volt benne a kellő erély. **Toldi** a mezőnyben kiváló volt, de kapu előtt cserbenhagyta a tudománya. **Kemény** jobb volt mint **Mikes**, de ő sem az igazi.

Az olasz csapat — amelynek összeállításá egyébként a következő volt: **Combi**—**Pesetta**, **Caligaris**—**Pizzolo**, **Monti**, **Bertolini**—**Guaris**, **Cesarini**, **Borel** II., **Ferrari**, **Orsi** — a védelem munkájára lehet büszke. Az angol bíró roppant gyenge napot fogott ki, pedig **Roust** jó bírónak ismerik.

A vasárnapi olasz—magyar válogatottak mérkőzésén szerencsétlenül járt **Korányi** iránt mindenütt mély részvét nyilvánult meg. **Korányi** állapota mára némileg megjavult, orvosai megállapították, hogy a boka felett sincsonttörést szenvedett és aránylag könnyű lefolyásnak ígérkezik a baj. **Rous** angol bíró ujjában tett nyilatkozatában ismét hangzott, hogy a baleset tragikus véletlen következménye és

semmi szándékosság nem volt a dologban. Az olasz csapat kapitánya, ezenkívül az angol bíró és az olasz csapat több játékosa felkereste a délutáni órákban **Korányit**, akinek hatalmas csokrot vittek be, ami a szerencsétlenül járt játékosnak látszólag nagyon jól esett.

Egyéb külföldi eredmények

A nagy meccs előtt az osztrák amatőrök ellen játszott a magyar amatőr válogatott és a hazai együttes 3:2 arányban győzött. Olaszország és Magyarország B. csapatai **Vercelli**-ben játszottak. A magyar csapat, annak ellenére, hogy az olaszok már három góllal vezettek, kiegyenlítették. Az eredmény 4:4 volt. A magyar gólokon **Telegi** (3) és **Vincze** osztoztak. **Somogy**—**Szeged FC** 2:1 (0:0). **Kaposvár**on játszották le az egyetlen bajnoki meccs-

A ligabajnokiak meglepetése: az AMTE bravuros és megérdemelt győzelme az Universitatea fölött

A Crisana könnyen verte a Tricolort, míg a Kinizsinek meg kellett dolgoznia a győzelméért. — A Venus első győzelmét aratta

A Nemzeti Bajnokság legnagyobb szenzációt keltő eredménye az AMTE fölényes és bravuros győzelme az országos bajnokság finalistája, a kiváló kolozsvári **Universitatea** felett. Az AMTE mindent elsőprő lendülettel és hihetetlen győzniakarással küzdött és ez meghozta gyümölcsét, a piros-feketék legénysége megszerezte mindkét értékes pontot. Az A. csoportban különben még három meccset bonyolítottak le. A **Crisana** a papírfornaknak megfelelően könnyű győzelmet aratott a **Dioesti**-i **Tricolor** felett, míg a **Kinizsinek** igazán meg kellett dolgoznia a **Brasovia** legyőzésén. A fővárosban a két hazai csapat ütközött meg és a **Venus** győzelme révén megszerezte a pontokat. A vasárnapi mérkőzések eredményeinek alapján az AMTE a második helyet foglalja el. A táblázat:

A. csoport:

1. Crisana	4	3	1	—	15	4	7	(1)
2. AMTE	4	3	—	1	12	5	6	(2)
3. CFR	4	3	—	1	7	4	6	(2)
4. Universitatea	4	2	1	1	13	9	5	(3)
5. Kinizsi	4	2	—	2	6	12	4	(4)
6. Tricolor	4	1	—	3	7	13	2	(6)

A ligabajnokság B-csoportjában a veretlen Gloria-CFR foglalja el az első helyet

Az aradi együttes ez alkalommal a Romania felett diadalmasodott — A NAC hatalmas küzdelem után verte a Murest

A másik kategóriában szereplő aradi ligabajnoki csapat, a **Gloria-CFR** folytatta bravuros győzelmi sorozatát. Most **Kolozsváron** győzött, ahol az elmúlt hét fordulójának hőse, a **Romania** volt az ellenfele. A **Gloria-CFR** saját otthonában terítette kétvállra a veszélyes ellenfelét, így a most szerzett két pontjával a csoportjában listavezető lett. A **Gloria-CFR** eddig még veretlen, három alkalommal győzött és a két legveszélyesebb ellenfelétől vett el pontot. Ennek a csoportnak második mérkőzését **Marosvásárhelyen** játszották le, ahol a **NAC** meglepő nehéz küzdelem után tudta csak a pontokat birtokába venni. A táblázat a vasárnapi csonka forduló után így fest:

B. csoport:

1. Gloria-CFR	5	3	2	—	13	10	8	(2)
2. Ripensia	5	3	1	1	16	7	7	(3)
3. Juventus	4	3	1	—	11	5	7	(1)
4. Unirea-Tricolor	5	2	2	1	8	7	6	(4)
5. NAC	4	2	1	1	10	8	5	(3)
6. Mures	4	—	1	3	7	11	1	(7)

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerife és Madeira szigetre

1933 december 22-től 1934. január 5-ig.
a „Milwaukee” nevű legnagyobb német motoros-hajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:
7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón.
További felvilágosítások és jelek...

Hamburg Amerika Linie S. A. R.
aradi képviselőténél.

Künstler vizumi- és utazási iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

cset, amely **Sófalyv** és **Gyórfiy II.** góliai révén a hazai együttes győzelmét hozta **Kalmár** volt a szegediek gólszerzője. A II. ligában a **Millenaris** játszott a **Droguistákkal**, győzött a **MNSE** 6:1 arányban. **Bécsben** a meglepetések napja volt. Eredmények: **Libertas**—**Rapid** 3:3, **Vienna**—**Hakoah** 3:1, **WSC**—**WAC** 3:1, **Carnera** 70 ezer főnyi közönség jelenlétében mérkőzött **Paolinoval** és az olasz óriás bokszoló kartörése ellenére is pontozással győzelmet aratott **Paolino** ellen. **Szabó**, a neves magyar futórekorder **Stockholmban** vendégszerepelt, ahol egy angol mérőföldön rekordidővel győzött. Negyedik Ny volt.

7. Venus 4 1 — 3 6 13 2 (6)
8. Brasovia 4 — — 4 4 10 0 (8)

AMTE—Universitatea 4:1 (2:0). **Gloria-CFR** pálya, bíró: **dr. Morar**. Nagyszámu közönség előtt, a kiválóan játszó **AMTE** bravuros és fölényes győzelmet aratott az **U.** felett. Az első gólt **Magold** szerezte, amit **Tolán** egvéni játékból elért góljá követett. Szünet után az **U.** volt inkább fölényben, de az aradi csapat nemcsak, hogy szívósan védekezett, hanem erejéből még támadásokra — racionálisan elgondolt és keresztüvitt támadásokra — is teltett, így **Sepi III.** öngólia és **Gömör** góljá révén már 4:0 volt az eredmény, amikor kiabáló védelmi hibából, a válogatott-center, **Sepi** betette a vigaszgólt.

Az A. csoport egyéb eredményei: **Kinizsi**—**Brasovia** 2:1 (0:0), **Temesvár**, **Góllövők:** **Zelenák II.** és **Szilárd**, illetve **Vogl**, **Kitünö** bíró **Oravetz**. — **Venus-CFR** 3:2 (2:2).

Bucuresti: A három **Valcov-fivér** osztott a **Venus** góliain, míg a **CFR** részéről **Barbu** és **Boros** voltak eredményesek. — **Crisana**—**Tricolor** 4:1 (2:0) — **Várad:** **Máthé** (2), **Barátky**, **Muresan**, illetve **Dragomirescu** lőtték a gólokat.

7. Romania 4 — 1 3 8 14 1 (7)
8. Soimii 5 — 1 4 4 15 1 (7)

Gloria-CFR—Romania 3:2 (1:1). **Kolozsvár**, bíró **Dordea**. A **Gloria-CFR** nagyvonalu játékot produkált, végig jobb volt, mint az ellenfele, amely mind a két gólját 11-esből érte el. A **Gloria-CFR** győzelme egy pillanatig sem volt kétséges, mert az aradi fiuk szívvel-lélekkel és nagy tudással játszottak. **Dobra** ügyes átadásából **Tabac** szerzett gólt, majd 11-esből **Capusan** egyenlített. Szünet után fellökerekedik a **Gloria** nagyobb tudása és **Dobra**, majd **Tabac** által lőtt gólok révén már 3:1 az eredmény, amikor a **Romania** ismét 11-esből volt eredményes, ezt **Kaschoffer** révén érte el a hazai csapat.

A B. csoport egyéb eredményei. **NAC**—**Mures** 4:3 (3:1), **Marosvásárhely**. A **Mures** meglepően erős ellenállást fejtett ki, **Bodola**, **Rónai**, **Kovács**, **Kocsis**, illetve **Nagy** (2) és **Szász** lőtték a gólokat.

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsiegyek eladása!

3305

Főnyeremény 250.000 lei készpénz.
Húzás visszavonhatatlanul 1933. december 10-én a városházán.

1 sorsiegy 50 lei! Főelárulató: **L O B L**

hírlapiroda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordónál.

Az Egyetértés nagy gólarányú győzelmet aratott. A II. osztályú bajnokság során ez alkalommal elmaradtak a meglepetések. A listavezetők simán győztek, az Egyetértés és a Victoria között, a Mosóczy-telepek győzelme volt a meggyőzőbb. Eredmények: Juventus—Virtutea 3:1 (0:1). Banatul—Patria 4:0 (3:0). Victoria—Vulturul 1:0 (1:0). Egyetértés—AVMSE 6:2 (4:1).

O ISMÉT LÁBTÖRÉS ARADON. A Tricolor-pályán lezajlott AVMSE—Egyetértés meccsen ismét egy szerencsétlen lábtörés történt. Ugyanis Lupu és Nagy oly szerencsétlenül futottak össze, hogy Nagy, az Egyetértés játékosja lábát törte. A meccs játékvezetője Mágori volt, aki erélytelenül vezette a mérkőzést, de meggyőzzük, hogy a lábtörés a véletlen műve volt.

Ifjúsági bajnokság. AMTE—Hakoah 8:1, ATE—Gloria 1:1, AAC—Juventus 15:0. Soimi—Egyetértés 3:2, Olimpia—Tricolor 1:1.

Szövetségi díjmeccsek. AAC—Hakoah 10:3, Olimpia—Fortuna 2:2, Gloria—Unirea 3:2, Tricolor—Transylvania 4:2, ATE—ASTRA 5:1.

Belföldi eredmények

A Transylvania súlyos veresége Resicán

Resicáról jelentik: A Transylvania Resicán vendégszerepelt, ahol az ottani UDR-katasztrófális vereséget szenvedett. Az eredmény 6:0 (4:0) volt. Czako (2), Keller, Lakatos (2) és Micu voltak a gólok szerzői. A meccset a bíró a II. félidő 25-ik percében lefújta. — Electrica—RMTE 2:1 (2:0). Román Kupa mérkőzés, amelyet az aradi Vladovits bíró kiválóan vezetett.

O TÖMEGKATASZTRÓFA A CARNERA—PAULINO-MECCSEN. Rómából jelentik: Carnera és Paulino vasárnapi mérkőzésén nagyobb szabású szerencsétlenség történt. Az egyik tribün ugyanis tulterhelés következtében leszakadt és a rajta helyet foglaló nagyszámu néző a mélységbe zuhant. A baleset következtében hatan súlyosan és többen könnyebben sebesültek.

FILM KOZLONY

Hajnali párbaj

Ramon Novarro legújabb filmjének bemutatója a Centralban.

Schnitzler Artur egyik ismert regényének filmváltozata készült el az amerikai Metro-filmgyárban. Ramon Novarroval a főszerepben. A film cselekménye a régi Bécs mulatós, tisztí uniformisokkal és suhogó selyemruhákkal dekorált világába vezet, ahol a könnyelmű, fiatal hadnagy s az ártatlan bécsi lányka szerelmében gyönyörködhetünk. Ramon Novarro mint mulatós, fess osztrák tiszt elragadó — mint mindig — és Karen Morley a női főszerepben a bécsi leány megtestesítője. A rendezés semmi kívánni valót nem hagy maga után és a film zenéje is kedves, szórakoztató.

Hölgyeim!

a bunda saison közeledik. — Bundák divatszinekre való festését, régi szőrmék feltrá-sítását vállaljuk, vörös rókából ezüst és kékrókat készitünk, szakképzett vegyész-mérnök vezetésével

„STAR” Első román prómfestőde

Mairovitz Imre,
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3651

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Három hónap alatt Csehszlovákia nyolcvanmillió csehszlovák korona értékben vásárolt árut Romániától

Megegyezés Németországgal — A kisantant gazdasági konferenciájának előkészületei — Birtolon Aurél képviselő nyilatkozata

Románia gazdasági érdekeinek szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír a kisantant jövő hó közepén Prágában összeülő gazdasági konferenciája, amely fontos határozatokat hoz a három kisantant-állam gazdasági együttműködésére vonatkozólag. A közeljövőben meginduló tárgyalásokkal, valamint a várható eredményekkel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Birtolon Aurél ny. örnagy, országgyűlési képviselővel, aki kérdéseinkre a következő érdekes választ adta:

— A kisantant november 15-én kezdődő gazdasági konferenciáján magam is résztveszek. A tárgyalásokon hozott határozatok előreláthatólag hosszabb időre — a tervek szerint öt évre — szabályozzák a kisantant-államok gazdasági kapcsolatát. Addig is azonban, amíg ezeket a megbeszéléseket lefolytatják, három hónapra szóló, ideiglenes megegyezést igyekezünk létrehozni Csehszlovákiával. Az erre vonatkozó tárgyalások tudvalevőleg már megkezdődtek és részben eredményre is vezettek. A megállapodás értelmében Csehszlovákia a kérdéses három hónap alatt — októberben, novemberben és decemberben —

80 millió csehszlovák korona értékben vásárolt árut Romániából.

Nagyjelentőségű a megállapodásnak az a része is, amely szerint

Csehszlovákia már a legközelebbi jövőben háromezer vagon román búzát és négyezer vagon román tengerit vásárol.

Nem sikerült még megállapodnunk az exportra kerülő élőállat mennyiségére vonatkozólag. Csehszlovákia kilencezer sertést hajlandó átvenni, mi ezzel szemben 15 ezer sertés, 50 vagon zsir, 40 vagon marha és negyven va-

— Serb Sándor pénzügyigazgatósági szolgálati főnököt visszahelyezték Aradra. Néhány évvel ezelőtt Aradról Temesvárra helyezték Serb Sándor pénzügyigazgatósági főtisztviselőt, aki 1909. óta teljesített szolgálatot. Serb Sándort, aki Aradon az állami egyenesadók kivetési munkálatait végezte, a temesvári pénzügyigazgatósághoz, mint delegált illetékügyi felügyelőt osztották be, miután az új pénzügyi törvények eltörölték az illetékügyi inspektori állásokat, Serb Sándor ez év márciusában hosszabb szabadságot kért, amelyet feleségének betegségével és kezeléssel indokolt meg. Azóta szolgálaton kívüli viszonyban van, most pedig a minisztérium, mint

Mitra I. Sándor
dipl. jegyző,

az aradi kir. törvényszék hites fordítója és tolmácsa. Bdul. Regele Ferdinand 5. sz. (Az udvarban balra). ARAD-CANADI-BANK-palota

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehszlovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesít. Megjelennek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezések fordítását eszközölöm, terminus-technikussal, tökéletes hitelességgel, ugyiszintén a levelek, felelőbeszések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenféle bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállalom. Okiratok, munkakirások, köz- és magánmunkálatok közzétételét és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával, 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12. d. u. 3-6.

gon vágott sertés kivitelére akarunk megegyezést kötni.

Holnap újból a fővárosba utazom, ahol a tanácskozásokat folytatjuk.

Remélem, hogy eredménnyel sikerül befejeznünk azokat. A román élőállatexport egyébként is javuló tendenciát mutat. A Csehszlovákia irányuló export ugyan bizonyos mértékben hanyatlott, ezzel szemben azonban az olaszországi kivitel emelkedett. Mint már említettem, remény van arra is, hogy Csehszlovákia irányuló exportunkat emeljük. Május óta állatkivitelünk 80-90 százalékkal megélenkült. Erre legjobban a kivitelre kerülő szállítmányok után befizetett díjak emelkedése mutat rá. Míg májusban az állatexportorszindikátushoz az exportdíjak fejében 84 ezer lej tolyt be, októberben a befizetett díjak összege 180 ezer lejre emelkedett. Juliusig Olaszországba hetenként Arad vidékéről átlag 5-6 vagon szállítottak. Ma már Olaszországba irányuló állatkivitelünk hetenként átlag 30 vagonra emelkedett. November elsején megindul Németországba irányuló kivitelünk is, amely két évig szünetelt. Ez az export kompenzációs alapon történik és Németország a létrejött megegyezés értelmében 60 millió lej értékben vásárol tőlünk szarvasmarhát.

A közeljövőben indulnak meg a tárgyalások a szárnyas, sertés és hus kivitelére vonatkozólag. Visszatérve a kisantant-konferenciára — fejezte be nyilatkozatát Birtolon képviselő — ismételtlen annak a nézetemnek adhatok kifejezést, hogy a konferencián hozandó határozatok lényegesen hozzá fognak járulni kivitelünk és ezzel kapcsolatban egész gazdasági életünk fellendítéséhez.

szolgálati főnököt, az aradi behajtási adminisztrációhoz helyezte, ahol a könyvelési szolgálati főnökség. Muntean Victornak néhány hónappal ezelőtt történt áthelyezése következtében, megüresedett. Ha Serb Sándor visszajön Aradra, ugy ezt a szolgálati főnökséget fogja betölteni. Ugyanis Doctor Vazul, aki több hónap óta ugy ezt, mint a személyi szolgálati főnöki állást is betölti, nem rendelkezik kellő idővel ahhoz, hogy a rendkívül sok munkát igénylő két főnöki teendőket ellássa.

— **Deviza- és valutaárfolyamok.** Zürich nyitás és zárlat: Berlin 123.10 (zárlat 123.12 és fél). Amszterdam 208.15 (változatlan). Newyork 3.66 és fél (3.61). London 16.56 és fél (16.49). Páris 20.19 és háromnegyed (változatlan). Milánó 27.20 (változatlan). Prága 15.32 és fél (15.31 és fél). Belgrád 7, (változatlan). Bucuresti 3.08 (3.05). Varsó 57.10 (57.90). Bécs 72.57 (magánkursus 57 és negyed). Brüsszel 72 (71.97 és fél). Aradi magánárfolyam: dollár (pénz) 135 lej, pengő (pénz) 26.50.)

— **Nem kell kozmetikai bélyeget ragasztani a piperecikkekre.** Jelentettük, hogy a hivatalos lapban rendelt jelent meg, amely szerint az összes piperecikkekre az eladási ár tíz százalékának megfelelő kozmetikai bélyeget kell ragasztani és október 23-ika után már csak az ilyen bélyeggel ellátott piperecikket szabad forgalombahozni. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara nyomban a rendelet megjelenése után részletes memorandumban fejtette ki az egészségügyi minisztérium előtt, hogy a rendelet abban a formában, amint az megjelent, egyáltalán nem hajtható végre és kérte annak felfüggesztését. A kamara akciója teljes sikerrel járt, mert — Bucuresti-i lapjelentések szerint — az egészségügyi minisztérium illetékes bizottsága tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel és a rendelet végrehajtását bizonytalan időre felfüggesztette.

Részleges szüretelhasztás Arad-Hegyalján

Nagy érdeklődés közepette ment végbe a vasárnapi szakgyűlés

Vasárnap délelőtt a siriai (világosi) kaszinó nagytermében fontos szakgyűlést tartottak Aradmegye szőlőbirtokosai és más gyümölcsstermelők, akiket az aradi Mezőgazdasági Kamara hívott össze, hogy a gyümölcsbetegségek elleni védekezésre és a szőlő új kezelésére tanácsokat adjon. A gyűlésen Popescu Miklós kamarai igazgató elnököt és megjelentek azon a világosi főszolgabíró, a főesperes, a hegyaljai községek előljáróságának vezetői, a hegybírók, a Podgoria-szövetkezet vezető tagjai és más előkelőségek, összesen körülbelül kétszázan. Popescu elnök megnyitó beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy ilyen szép számmal gyűltek össze a kamara hívó szavára és kifejtette, hogy a kamara úgy a múltban, mint a jövőben is landatlan akciót folytat a kerületéhez tartozó termelők érdekében. Rámutatott arra, hogy két év alatt a kamara rézgálic-akciójából közvetve és közvetlenül öt millió lej hasznuk volt a szőlőbirtokosoknak, mert 25 vagon rézgálicot mérsékelt áron kaptak, az olcsó beszerzésnek ezenkívül még ármérséklő hatása is volt a kereskedelemben. A szőlőmoly elleni védekezés, a kamara szerint, arzénpreparátumokkal vihető keresztül leghatásosabban. Az igazgató felvilágosította az érdeklődőket, hogyan kell a legszakoszerűbben művelni és védeni a szőlőket, amely kérdés a mostani kritikus helyzetben rendkívül fontos és aktuális. A nagyhatású előadás után Juncu, a ménesi vincellériskola igazgatója részletesen beszámolt a szőlővédelem leghatásosabb eszközeiről és közölte, hogy a Mezőgazdasági Kamara a legközelebbi idő alatt írásban fogja közölni a szőlőművelés és a védekezés módjait. A kamara megbízása alapján a vincellériskola vándorbi-zottságokkal fogja kioktatni a termelőket a gyümölcs nemesítéséről, az oltó-eljárásról és mindezeknek költségeit a Mezőgazdasági Kamara viseli. A szőlőtermelőknek ezekre vonatkozóan is részletes körlevelet fog küldeni a kamara. Ezután Popescu igazgató rámutatott arra, hogy a romániai szőlőbirtokosok szindikátusa Bucarestben tegnap nagygyűlést tartott, amelyen állástfoglaltak a must cukrozása ellen és a földművelésügyi minisztérium nem is engedni a cukorral való édesítést.

— Az esetben, ha legalább egy hétig napos

időjárás lenne — mondta az igazgató — felesleges bármilyen mesterséges szőlőédesítés, mert a jó időjárás egy hét alatt részben pótolná az eddigi veszteségeket. *Arra kérte a szőlőbirtokosokat, hogy még egy hétig várjanak a szüreteléssel, mert akkor sokkal jobb eredményt mutathatnak fel. Ez alapon több hegyközség egy héttel elhalasztotta a szüretet.*

Itt írjuk meg, hogy a földművelésügyi minisztérium szőlészeti osztályának vezetője felhívást bocsátott ki, amelyben azt tanácsolja a szőlősgazdáknak, hogy ne metszék le a szőlőt ősszel, mert az még nincs megérve, hanem fedjék be a szőlőt télire és a metszést csak tavasszal kezdjék meg.

— A cukorkartell százmillió lejjel csökkentette a gyárak bevételeit. Bucarestből jelentik: Tudvalevően május elsején megszűnt a romániai cukorkartell és azóta a gyárak háromezer-háromszáz vagon cukrot adtak el, kilogrammonként 3 lejjel alacsonyabb áron, tehát bevételeik száz millió lejjel csökkentek.

— Elhalasztották az új italmérés engedélyek kiadását. Mint ismeretes, most van folyamatban a régi italmérési engedélyek újakra való becserélése. A szeszmonopol vezérigazgatósága a mai napon arról értesítette az aradi pénzügyigazgatóság hatásköre alatt működő szeszmonopol-hivatalt, hogy az új italmérési engedélyeket nem október 31-ig, hanem későbbi időpontig adják ki, azonban a régi engedélyek bevonása céljából megindított hivatalos eljárást nem függesztik fel. Aki megkapta a monopol-hivataltól a nyomtatott kérdőívet, az sürgősen töltse ki azt és szolgáltatassa be a hivatalhoz a régi italmérési engedéllyel együtt, amely helyett valószínűleg még ebben az évben új engedélyt fognak kapni az arra jogosultak. A becserelési eljárás teljesen díjtalan. Amíg az új engedélyek megérkeznek, addig a monopol-hivatal által kiállított átvételi elismervény helyettesíti azt.

— Új tisztviselők az aradi és aradmegyei adó-kivetési pénzügyigazgatóságnál. A pénzügyminisztérium ma a következőket közölte: az aradi behajtási pénzügyigazgatósággal; az első kerülethez Pascu Pétert, a második kerülethez Opricin Gh.-t, a harmadikhoz Raicu Corneli és Stirling Ferencet, az ujaradihoz Toader Corneliut, Butenibe Olariu Teodort, Kisjenőre Giura Dimitriet, Borosjenőre Darabinci Ioant, Radnára Imbroane Istvánt, Rovinére Covaci Emiliant és Világosra Suciú Traiant nevezte ki.

A dunai államok tíz és félmilliárd frankkal tartoznak Franciaországnak

Miért helyezkednek merev álláspontra Románia külföldi hitelezői

Bucarestből jelentik: Madgearu pénzügyminiszter párisi tárgyalásai kapcsán eddig ismeretlenül maradt, rendkívül érdekes adatok kerültek felszínre. Kiderült, hogy a Franciaország által nyújtott hiteleszettek a háború befejezése óta, 1932. végéig, tehát 12 év alatt, tíz és fél milliárd francia frankot tesznek ki és ebből Romániának egy milliárd 605 millió frank, Ausztriának 325 millió frank, Magyarországnak 572 millió frank, Jugoszláviának 924 millió frank, Bulgáriának 174 millió frank, összesen három és fél milliárd frank jutott, a többit más államok kapták. A francia hitelezők a valuták értékcsökkenése miatt már eddig is súlyos veszteségeket szenvedtek. A fenti dunai államok transzfermoratóriumot rendeltek el és emiatt a több mint három és félmilliárd frank kölcsönre mostanig alig fél milliárd frank törlesztés történt és a hátralékos összegnek még a kamatait sem kaphatják meg a hitelezők. Ez az oka a francia nagytőkések merev álláspontjának s ezért azt kívánják, hogy a román kormány kösse le az Autonóm Monopol Pénztár (CAM) összes jövedelmeit. Madgearu erre azt felelte, hogy 1931-ben a helyreállítási kölcsönszerződés alkalmával, már lekötötték ezt és a Banca Nationala kötelezte magát a CAM által lejben hozzájutott törlesztési összegek kifizetésére. Ezért a pénzügyminiszter indokolatlannak tartja a külföldi hitelezők kérésének teljesítését.

Párisból jelentik: Madgearu pénzügyminiszter párisi tárgyalásait erősen meglehzi az a körülmény, hogy a francia kormány ingadozik és ezért a kormány tagjai nem tudnak a kellő energiával fellépni a hitelezőknél a román érdekek védelmében. A pénzügyminiszter szombaton és vasárnap beszélgetést folytatott Bonnet francia pénzügyminiszterrel, akinek felfogása azonban nem fedi a román kormány nézeteit. Bonnet kifejtette Madgearu előtt a francia bankok állásfoglalását, amely a következőkben összegeztető: azok a francia bankok, amelyek nem voltak hajlandók elfogadni a huszszázalékos szelvénybeváltási kvótát, pénzügyi szakértő kiküldését követik Romániába. Ez a pénzügyi szakértő minden fizetési terminus idején meg fogja állapítani Románia fizetőképességét. A szakértők jelentése alapján a bankok minden fizetési határidő előtt hajlandók a román kormánnyal egyezkedő tárgyalásokat folytatni. Madgearu ezt a javaslatot, mint Romániára nézve megalázót, természetesen nem fogadhatta el. Madgearu ismertette a nemfrancia hitelezők összefoglaló okiratát, amely szerint ezek hajlandók a román kormánnyal tárgyalni a transzfermoratórium következtében elmaradt fizetési részletekről, azonban azt kívánják, hogy elhúzzák az állásponthoz a francia hitelezők is hozzájáruljanak.

Stern Béla és Gellért Jenőné szül. Stern Malvin és családja, úgy a maguk, valamint hozzátartozóik nevében, a fájdalomtól megtörtén, mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett jó atyjuk, illetve nagyatyjuk

Stern Mór Ábrahám

munkás életének 77. évében, 1933. évi október hó 23-án, d. e. 11 órakor, rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult drága halott földi maradványát folyó hó 25-én, délelőtt 11 órakor fogjuk a Bulev. Carol I. 75. sz. a. gyász-házból a helybeli izr. temetőbe nyugalomra kísélni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1933. október 23.

3984

Alulírott gyászoló család úgy a maguk, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátainak nevében mélyen megtört szívvel tudatja, a felejthetetlen jó férj, testvér, sógor, rokon és jóbarát

Bulyáky Mátyás

fényezőmester

folyó évi október hó 22-én, életének 42-ik és boldog házasságának 17-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványait folyó hó 24-én, délután 4 órakor fognak a felső temető halottas házból a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért folyó hó 25-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1933. október hó 22-én.

A gyászoló BULYÁKY-család.

Teherautók új és használt kivitelben alkalmi áron szerezhetők be: A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Rádió műsor

— Romániai társadalmis. —

KEDD, OKTÓBER 24.

Bucuresti. 13: Vegyes gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Motói-zene. 19.15: Motói-zene. 20.20: Dallemezek. 21: Athanasiu János éneke. 21.20: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 10.45: Hírek 11: 1. Vas Gereben vidám írásából. 2. Vörösmarty-versek. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Berend Endre szalonzenekara. 2.30: Az 1. honvédegyezred fuvóza zenekara. 5: Szondy György meséi. 6: „Nemzetközi művészi fényképkiállítás”. 6.15: Pertis Pall és cigányzenekara. 7.15: Francia nyelvoktatás. 7.45: Columbia gramofonlemez. 8.25: Szentmihályi Tibor éneke, zongorán kíséri Polgár Tibor. 9: Helyszíni közvetítés a Kamaraszínházról. „Nem válok el”. Vigjáték. — Bécs. 11.20: A bécsi fiúénekar. 12.30: Rádiózenekar. 14.10: Művészlemez. 17: Filmlemez. 18.20: Alt Margit zongorázik. 19.50: Bécsi hangok. 22: Szerelmi kettősök. Utána: Gramofon. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17: Rádiózenekar. — 20.30: Népzene gramofonon. 21: Cserepnin zeneszerző saját műveit játsza. 22: Popov Boris orosz dalokat énekel. 23: Táncczene az Autóklubból. — Brünn. 13.35: Déli zene. 18.50: Gramofon. 19: Zenei szemle. 19.25: Német óra. 20.30: Schrammelzene. 21: Az állatvilág szalonzenekara. — 21.40: Gramofon. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: A 32. gy. e. fuvószereke. 14.30: Gramofon. 17: Gramofon. 17.30: Franck: A-dur szonáta. 17.50: Gramofon. 18.05: Könnyű zene. — Königsberg. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Művészlemez. 17: Szórakoztató zene. 18: Német házi zene. Hausegger-dalok. 19: Kis rádiózenekar. 21.45: Spanyol gitár. 22.30: Szórakoztató zene. — Langenberg. 17: Vidám zenés délután. 18: A Peter-vouónégyes játéka. 23.40: Gramofon. — Milano. 20.40: Gramofon. 21: Beszélőújság. 21.30: Blanc: „Hóvirág”. Háromfelvonásos operett. — Prága. 8.30: Orgonaverseny. 13.15: Az 1. nemzeti gárda hangversenye. 17.30: Katonazene a Vencel-térről. 19: A Typografia-dalegylet hangversenye. 21.05: A filharmonikusok. — Svájci Aleman adó. 19: Szórakoztató lemezek. 21: A berni zenetársaság első szimfonikus hangversenye. — Varsó. 16.40: Könnyű és táncczene. 18.30: Wraga basszista

árleestje. 19.20: Rameau- és Couperin-zene. 21: Opera-retrészetek. 23.10: Kávéházi táncczene.

SZERDA, OKTÓBER 25.

Bucuresti. 13: Vegyes gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Kamarazene-lemezek. 21: F. V. hegedű. Fillianescu I. zongorázik. 21.45: Tauber-lemezek. 22.15: Cocca G. cselelőzik. 23: A rádió népzeneke, román zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemez. 10.45: Hírek 11: 1. A pestkörnyéki ráccok élete. 2. Fáy András fabulából. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Baum Sári zongorázik. Maly Győző énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.30: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 4.30: A rádió diákféltérője. 5: „Báthory István lengyel király magyar katonái”. 6: „Operaházunk hőskora”. Gergely István előadása. 9.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 7.35: Olasz nyelvoktatás. 7.55: „Milyenek látnak a Hold-lakók a Földet? Dr. Cholnoky Jenő előadása. — 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Puccini: „Tosca”. Majd: Magyar Imre és cigányzenekara. — Közben 12: „A magyar népzene-kincs”. Dr. Lajtha László franciayelvű előadása gramofonlemezekkel. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.45: Loránd Edit lemezei. 18.15: Schreiber Frigyes zeneszerző művei. 20.05: Rádiózenekar. 21.05: A bécsi szimfonikusok. 23: Bärzene az Oaseból. — Belgrád. 13.05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.30: Szifilijoj Ljubica szlovén dalokat énekel. — 20: Rádiózenekar. 21: Opera Ljubljánból. — Kassa. 12.30: Slavia-zene. 13.30: Gramofon. 17: Szokol-fuvózenekar. 19.20: Gramofon. 21.50: Rádiózenekar. Ambroise: H-moll verseny zenekarral. — Königswusterhausen. 7.30: Reggeli zene Berlinből. 11.10: Bach: G-dur szonáta. Beethoven: G. moll szonáta. 13: Gramofon. 15: Művészlemez. 18.20: Tea-zene. Utána: Frankfurt. — Langenberg. 21.10: Gerstler: „Madame Liselotte”. 3 felvonásos opera. 5 képm. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 12.05: A 8. egyezred hangversenye. 17: Délutáni zene. 21: Tarka est. — Pozsony. 11.10: Rádiózenekar. 21: Rádiózenekar. — Prága. 8.30: Karlsbadi fürdőzenekar. 9.30: Wiedermann orgonaművész játéka a huszita-templomból. 10.15: Schrammelzene. 23.40: Cseh zeneszerzők táncdalai két zongorán. — Róma. 21: Gramofon. 21.45: Offenbach: „Szép Heléna”. 3 felvonásos opera. Közvetítés a római Argentina-Színházról. — Varsó. 16.40: Mundi A. zongorázik. 19.20: Karének. 21: Gitárdalok. Műdalok. 22.15: Wolinski tenorista estje. 23.25: Kávéházi táncczene.

KÖNYVEK

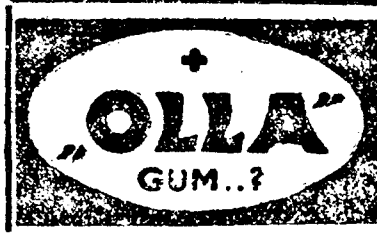
Szegény leány pénzt keres. A Nobel-díjas Sinclair Lewis legújabb könyve: Una Golden gépirókissasszonyról, de egyben a mai életéről, a csábító New-Yorkról a maga színes, csillogó életével, ezernyi lehetőségével. A „Jó Könyvek” sorozatának első kötete füzve 27 lej, kötve 57 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Kolozsvár.

Hősök — tudósok — emberek. A népszerű történelmi tudomány eredményel közölt legelső hely illeti meg ezt az ügyesen és jó ökonómiával megírt munkát, a melynek ez a második, befejező kötete. Némkülözhetetlen kézikönyv, de egyben érdekes, szép olvasmány is. Juhász V. és Kovács Gy. könyve a „Hősök — Tudósok — Emberek” II. kötet, 520 oldal. Ára füzve 147, kötve 195 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Kolozsvár. Az első kötet ára ugyanennyi. A kötetek önállóak, külön is kaphatók.

1100 oldalas szótár: 100 lej. A Putnoky-féle nagy román-magyar és magyar-román szótár harmadik kiadása, amely egy iskolai, mint magánhasználatra a legjobban megfelel, kötetenként most árszállításban vagyis román-magyar rész, vagy magyar-román rész külön 50—50 lej (porto 18 lej), együtt pedig a két hatalmas kötet 100 lej (porto 25 lej) utánvétellel a Lepage könyvkereskedésben: Cluj—Kolozsvár. Ha a pénz előne beküldi, felporatóval szállítja Lepage.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS felel.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne vegy utánzatokat!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Mindegy szó 4 le. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef.: 151

LEVELEZÉS.

VARIATION levelét várja türelmetlen. FEKETE TULIPAN levelét várja „1% remény.” NEFELEJTÉS 17 PANCOTANAK levelét. Kérek sürgősen választ. Kézsoók.

ALKALMAZÁS.

TEXTIL- és rövidáru szakmában gyakorlott segéd, vidékre azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3964

SZOBALÉNY gyakorlott, könyvvel, azonnal felvétetik v. Apponyi-ut 16. sz. II. em. 11. 3977

ALLASBAN levő fiatal uriaszony, szerény igényű uricsaládnál lakást keres. Cimüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 347

Orvosokhoz és ügyvédekhez

bejáratos ügynök felvétetik, jelentkezés kedden 2—4-ig v. Szabadság-tér 7., II. em. jobbra. 3980

LAKÁS.

KERTSZOBAS udvari lakás, mellékhelyiséggel Str. Strolescu (Teleky-ucea) 31. sz. alatt kiadó. 3982

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KÉT és háromszobas lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Kiadó

4 szobás I. emeleti teljesen modern lakás, v. Könyök-ucea 11/a. szám alatt, a park mellett. 3975

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SZOBABA való vaskályhát vennék. Str. Mejanu (Furray-ucea) 18. 3983

Alkalmi vétel

új ebédlő, íróasztal, toalett, asztalok és székek 3981 Str. Moise Nicoara (Petofi-u.) 9—11.

TISZTA MOSOTT RONGYOL gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Pénzt váltás be brilliáns ékszerekre, aranyra, ezüstre
Hartmann Kálmán ékszerész-nél Arad, Minorita palota. — Dus választék. 3985

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, figurális porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, csári ebédlő és utószőnyeget, perzsa — szőnyögeket, szobahendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom üz. Arad, Str. Horla I. (Széchenyi-u.) telman-pal

Órák, ékszer

legelőnyösebben vásárolhat és javíthatat
Csáky órák és ékszerész-nél Aradon, a lutheranus templommal szemben. (Aranyat, ezüstöt magas napi áron bevált.) 3986

INGATLAN.

KERTES magánházat bérbéveszek. Cimüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3987

Tőkebefektetésre alkalmas

több lakásos, jókarban levő bérház, 20 százalékos jövedelemmel, áron alul 210.000 lejért; továbbá egy belvárosi adómentes modern url magánház, parkettás szobákkal, 300.000 lejért eladó

Boross-fignyókné Arad, Strada Bratlanu (Weitzer János-u.) 21. sz.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnala kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Fogorvos v. fogászati engedellyel bíró orvos

társnak kerestetik prima vidéki városba. Biztos existencia. Leveleket „Fogász” jelgére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3903

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebédlők 6000 lejtől, modern url szoba, világos hálószobák 3500 lejtől, fehér könyvhator 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szőny, Singer varrógép, matracok, rugany betétek, csillárok, kasszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, patinézionok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb disztárgyak. Ezüstöt, aranyat, brilliáns, szőnyeget, disztárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az áltaiunk képviselt tomes vári Zalogház folyóattja. — Meghosszabbításokat a legelőnyösebben vállaltunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul Reg. Maria 13., Dacia kávéház mellett.

KÉSPENZÉRT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO”. Dacia-kávéház mellett

HIRDESSZEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Butor! Jóminőségű francia Schwab műasztalonál v. Sári-u. 30. sz. olcsón eladó.

(12)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Argentína irányából óriási japán léghaderő közeledik, amelynek átkarolás esetén sikerül felgöngyölni a nyugati part egész légvédelmének vonalát. Telehorjaink észlelete szerint körülbelül huszonöt légitámadás kezdte meg a támadást, amelyek mindegyikének teljes hadilétszáma száz megfigyelő, négyszáz harci és ötszáz bombavető repülőgép. A Pánamerikai Unió léghaderejének déli flottái még vonakodnak a harcot felvenni. Parti erőink minden előkészületet megtettek, az ötödik, hetedik és tizenkettedik tengeri flotta teljes számban megérkezett és megkezdte a repülőgépek kibocsátását. A harci repülőgépek rajai gyors egymásutánban sietnek a partvédő légi-erők segítségére. Ujabb tengeri haderők utban vannak.

A Pánamerikai Unió léghadereje a Chile partvidék felett döntő vereséget szenvedett. Az egyre szaporodó japán léghaderő ötszáz kilométeres arcvonalban közeledik délről, a Cordillera-ráktól nyugatra eső területen. Bombavető gépeik mindegyike nem működnek és érthetetlen módon kihasználhatatlanul hagyják harcirepülőik döntő győzelmét.

A japánok tengeri haderejének sikerült áttörni az Unió flottáinak védelmi vonalát. Míg a japán flotta legmodernebb része, a Mikasa osztály és a Sikisima osztály jelentéktelen hányada a Philippini-szigeteknél és a San-Francisco-Yokohama vonalon kötötte le az Unió tengeri haderejét, addig a Togo osztály és a Sikisima osztály legnagyobb része a Panama-csatornától északra és délre talált utat a parti erődökhöz, melyeket ezerkilométeres szakaszon két óra leforgása alatt rommá lőtt. A hajókból felszálló léghaderő a Rocky Mountain vonalán helyezkedik, részletek még hiányoznak.

Világok harca

Berliner Radiotageblatt.

3. Mai, 1972. 6 Uhr Ausgabe.

Két nappal ezelőtt még a fantázia nevetséges szörnyszülöttének tartottuk volna azt az állítást, hogy népek, sőt földrészek sorsa egy nap leforgása alatt dőlhet el. A hadvezetőségek legkiválóbb szakértői, legbeavatottabb vezető férfiai is megmosolyogták volna ezt az utópisztikus feltevést, a háborús technika legalaposabb ismerői is kétkedőleg rázták volna fejüket. És íme, a csoda megtörtént, akármilyen hihetetlenül hangzik. Az első japán gránát tegnap reggel csapott le a Philippini-szigetek egyikének partterületeire, ma pedig az egész Pánamerika-West Side, Kanadától a Magelhaens-szorosig japán kézen van. A harc még áll az egész vonalon, de kiemelte már nem kétséges. A Pánamerikai Unió tengeri hadereje jóformán megsemmisült, mert a déli flották megadták magukat, az északi államok flottái pedig vereségük után nem tudtak átjönni az Atlanti Óceánra. Ugy a Panama-csatornát, mint a Magelhaens átjárót elzárva találták maguk előtt és hajóegységeik a végsőkig harcolva, egymásután sülyedtek el a japán torpedó lövegek zuhatagának vizalatti infernójában. Sacramento magasságában vízfeletti harcra is került sor, légiküzdelemmel kombinálva. Itt a japán hajógyök mutatták meg döntő fölényüket.

Tegnap jelentéseink hírt adtak a gigászi küzdelem egyes fázisáról, de helyi tudósítónk rádiogramjai távolról sem adhattak összefüggő képet. Ez még jelen pillanatban sincs módunkban, azonban a mai nap folyamán kialakulhat egy áttekinthető eredménygrafikon. Annyit máris megállapíthatunk, hogy úgy a japán léghaderő, mint a tengeri haderő döntő győzelmet aratott példátlan stratégiai teljesítményei következtében a Pánamerikai Unió technikailag feltétlenül magasabb szinten álló haderején.

Megállapíthatjuk azt is, hogy a japán haderő támadásának végcélja a Rocky Mountain-Cordilleras vonal, amelyen túl még az üldöző japán légitámadók sem hatoltak.

Feltűnő az a körülmény, hogy a japán bombavetőgépek megkímélik Közép- és Délamerika

városait, míg az északi államok minden nagyobb centrumát máris megsemmisítették, mint az alábbi jelentéseinkből kiderül. Ebből messzemenő politikai következtetéseket vonhatunk le, most még mindenestre időelőttinek tartjuk, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzunk.

Végül meg kell említenünk azt a szigorú semlegességi zónát, melyet a japánok úgy Kanada határain túl, valamint az ausztráliai brit domíniumok területén, sőt a szigeteken is respektálnak, néha eminens hadászati érdekekkel egyenes ellentétben. Ez a körülmény is messzemenő következtetésekre jogosít.

Alább adjuk a külön légitámadások beérkezett telefontárgyunkat, mely megkapó szemléltetést nyújt a gigantikus küzdelem egyes fázisairól, aztán jelentéseink következnek.

A telefontók címe sorszáma szerint:

1. Számu képünk az M. 9. nyolcvanezer tonnával csatahajót ábrázolja, amint Sacramento előtt felbukkan a tengerből és két háromemeletes páncéltornyát kibocsátja belsejéből.

2. Az M. 9. páncéltornyából kiszaladnak a 75 cm. kaliberű ágyúcsövek és megkezdik a tüzelést.

3. Az M. 9. szétfutott fedélzetteléből egymásután röppennek fel a felderítő-gépmadarok, majd a harci hidroplánok.

4. Japán légitámadásának zöme felfejlődik az argentinai partok felett. Az egyes flottaosztályok élén kétszázszemélyes legújabb típusú madárrepülő, huszonkétezer lóerős villanymotorokkal és 12 cm. kaliberű légi-ágyúkkal felszerelve, a vezérhajókat ékalkakban követi százötven huszszemélyes és kétszázötven négyszemélyes harci repülő. Nyomukban négyszáz bombavetőgép, körülöttük 200 felderítő. Állítólag huszonöt ilyen japán flotta vett volna részt a harcban.

5. A Pánamerikai Unió pilótanélküli repülőgépei sűrű rajokban támadnak Jesso szigetcsoporthoz, amelyen irtózatosságot vittek végbe.

6. Japán és amerikai hajók harca Oakland előtt. A noctovizorral készült felvétel pompásan mutatja, hogyan kilödzgetik a csatahajók superreflektorai fényénél televízoraik és rádióhullámaik segítségével irányított torpedó lövegeiket egymás testébe négyszázhusz méteres mélységben.

7. A Minnesota 3. amerikai csatahajót egy japán gépmadar bombatalálata éri éppen a vízszintre emelkedésének pillanatában.

8. San-Francisco és a Golden Gate képe a pusztulás után. A sárgakeresztes gázok birodalma, helyszíni repülőfelvétel.

9. Az első japán csapatok partraszállása a Panama-csatorna bejáratánál. A csatahajók belsejéből tankok végtelen sorát emelik ki az ujonnan felszerelt óriásdaruk.

10. Japán légitámadás a Rocky Mountain felett.

11. Haditudósítók hangfilmfelvételkészítéssel és telehorleadókkal felszerelt repülőraj.

Japán tud élni és meghalni

8 Uhr Ausgabe.

Minden védelmi intézkedés megtörtént. A nyugaton széjjelszórt légitámadók a Lakehurst, Brooklyn, New-Yersey, Hoboken, Bron légikötőiben rendezkednek, az Upertown és Downtown légikötői pihent flották százait indítják percről-percre. Az atlanti tengeri-flotta elállta a Hudson-Bay, Long-Island, Ellis-Island, Bedloes-Island összes bejáratát és stratégiai pontjait, a csatahajók repülőparkja készenlétben áll. A City és a többi városrészek forgalma megszűnt, a lakosság kellő élelmiszeradagokkal és gázmaszkokkal felszerelve a földalatti védelmi rendszer páncélfedezékében várja az ellenség támadását. Chicagóban, Bostonban, Washingtonban és Philadelphiában hasonló óvintézkedések történtek. Legitámadók a végső harcra elszántan várják az ellenséget. Gázelhárító készülékeink mindenütt munkában vannak. A lakosság katonához illő példás fegyelmet tanusít.

A minden irányból beérkezett jelentések arról adnak hírt, hogy a japán léghaderők beszüntették az üldözést az egész vonalon és ártu-

len módon nem használva ki győzelmüket, megállapodtak a Rocky Mountain-Cordilleras szakaszán. Egyes pontokon még folynak a csatározások.

The Japan Radiolyntype.

The 3 th of May, 1972.

Hadvezetőségünk hivatalos közlése szerint Irasako Yasu herceg, az összes léghaderők főparancsnokának vezetése alatt álló aeroplán-flottáink, nemkülönbén a Hakasura, Hoioso és Oisito tengernagyok vezénylete alatt álló vizi-flotta-osztályaink a tegnapi, valamint mai nap folyamán teljes győzelmet arattak a Pánamerikai Unió légi és tengeri haderejének legtekintélyesebb részei felett. A részletekről rádiogrammiaink és telefontók már beszámoltak, ezuttal a felkelő nap országának fiaihoz és a külföldhöz volna néhány döntőfontosságú szavunk.

Japán ismét megmutatta, hogy tud élni és tud meghalni is, ha kell. Jogunk van az élethez, mert életerős, korokkal lépést tartani tudó nép vagyunk még így kettéosztott állapotban, a legnehezebb adottságok között is. Az a harmincöt millió japán, aki az orosz állam kebelében keresett és talált új hazát, nem akart résztvenni a mi élet-halál küzdelemünkben. Más utat választott és mi engedjük a maga útján, elkerülendő a végtelen testvérharcot. Most, amikor vitézségünk, tudásunk és szívósságunk a mi számunkra is szerzett új hazát, Kanadától a Magelhaens-átjáróig, vagy akár a déli sarkvidékig is, most megtagadjuk a testvériséget, megtagadjunk minden közösséget azokkal a japánokkal szemben, akik a veszély pillanatában cserbenhagytak bennünket. A mi japán szigeteink nemsokára lakatlanul fognak maradni, amíg újabb földrengések sorozata egészen el nem tünteti őket. Egy óceán fog elválasztani attól a harmincöt millió hűtlen testvértől, akiket egyszer mi is japánoknak tartottunk. Éljenek békében. Az elővendő évszázadok fogják igazolni, melyikünk cselekedett helyesen.

Más választásunk nem volt...

A többi államok, népek és fajok felé fordulva pedig ezeket mondjuk:

Más választásunk nem volt. A daimiók és samuraiok népe nem fogadhat el könyöradományt senkitől, még magától az emberiségtől sem, annyival is inkább, mert ilyen fórumot nem ismerünk. Vagy tudunk vitézséggel, tudással és szívóssággal új hazát szerezni a régi helyett, vagy nem vagyunk érdemesek és méltók az életre, ez volt a nézetünk. Önként átadott földterületekre még akkor sem lett volna szükségünk, ha tetszés szerint választhattunk volna ilyet. De erről szó sem volt. Nekünk az orosz köztársaság életformái nem kelletnek, a Pánamerikai Unióhoz hasonlóan fordultunk volna. A két Unió közül meg kellett vívni egyikkel a harcot. Miután Szibéria az előzmények után nem jöhetett volna számításba, a természetlen Korea, a tulzsfolt Kína még kevésbé, régi ellenségünkkel kellett leszámolnunk. Ez a tegnapi nap folyamán meg is történt.

Tisztában voltunk azzal, hogyha a csillagos lobogó győz, a szigeteken élő japán nem marad és mi a levegőben harcolva veszünk az utolsó szálig. Mi be fogjuk bizonyítani, hogy győzők létére az ellenkezőjét fogjuk ennek cselekedni. A Rocky Mountainen túl egy lépést sem teszünk, az elfoglalt területekről pedig nemcsak mindenki szabadon mehet bárhová, de kidolgozott programunk értelmében kártalanítani is fogjuk. Közép- és Délamerikának csupán stratégiailag fontos pontjait foglaljuk el, egyébként marad minden a régiiben.

Íme, nyíltságunk a legjobb garancia szándékaink tisztaságát illetően. Élni akarunk, még pedig japánokhoz méltóan élni, ennyi az egész. A nap ezentúl nyugaton kel majd számunkra, mégis a felkelő nap országát mi leszünk és nem a keleti Japán, mely Ujjapánnak nevezi magát. Mi megmaradunk régi Japánnak, ősi tradícióink tiszteltében és meg fogjuk mutatni, hogy így is tudunk dolgozni, fejlődni az új hazában.

(Folytatása következik).